

8068

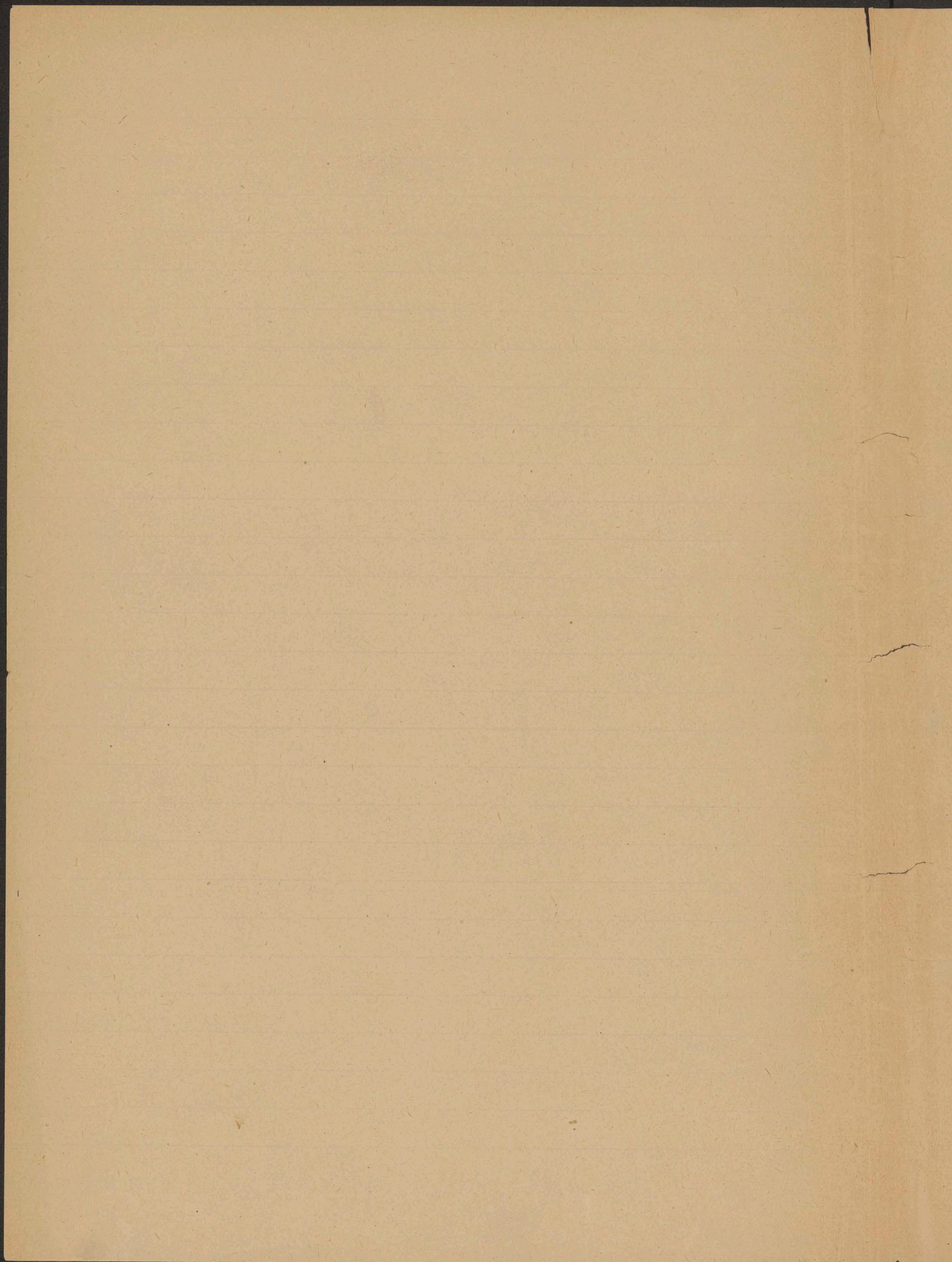
Bibl. Jag.

IV

8068

I
Fragmety wyktusow.

~~Rozprawa~~

O Runach

Karola Estreicher

dyrektor Biblioteki polskiej
~~Wielkiej~~ ~~Antoni~~
1865 - 1872.

por. Karol Estreicher

Runy Stowuskie

Josefa Ujgra Kalendar Warszawski

.. 1873 s. 92-7.

[no. 11463 Fichiel - m. informacja -
Biblioteka polska Est. pa. Warszawa, n. 498]

Runy

Runy pierwotnie miały 15 lub 16. głosek, odróżniając się swoim porządkiem alfabetycznym.

Temi 16. głosekami niedostatecznie brzmienia oddawano. Jednym był znak na fg ik na di te na b i pe - na u u i y. Z tego widno że te brzmienia musiały być u i w mowie pierwotnie jednolite i dopiero gdy wyrobła się mowa, rozdzielły się brzmienia osobne. - Samogłoski e i o. nie było, zastępowały je ae, aw e aw a, ja i ai. zamiast g gh stał często h, zaś u często oznaczano u samogłoski: o i y.

Gr./runy tyle co łowione z (tyle co or, ur) (był nasze z miało y) ma w wprostymie se skandynawskim or) i nazywano je tak jak to, aur.

Zapewniwszy brak, pomniejszo runy czterema głosekami: e g pe v. lecz nie są utworzone w dźwięku dawnych. - Wzrost tylko ^{no} je je je je je i odróżniono je dodaniem kropki lub dwójkę, z to je nazywano stungar runir punktowane runy. Utworzone są z h

i k b f.

Był primo łowione wprowadzono, utworzono więcej głosek niszczonych jakoteż: dh, de oe ue a później jawa e g h i z.

Ostatnie runy są nieprawe, i bardzo późno wprowadzone do runy. Toi same twierdzą o trzech dwójki (podwójki) znakach. Na runach trzech takich znak 17. 18. 19. to dalej brzmowanie w runach nie jednolite. Są one al ar au 17

- * mm Trimadr 18
- φ tt Belgthor 19.

Był wpisze linby oznaczone, zastawiano runy w sposobi. 11 (dwa dwie i trzy) = 20. 111 = 21. 1111 = 22 i t.p.

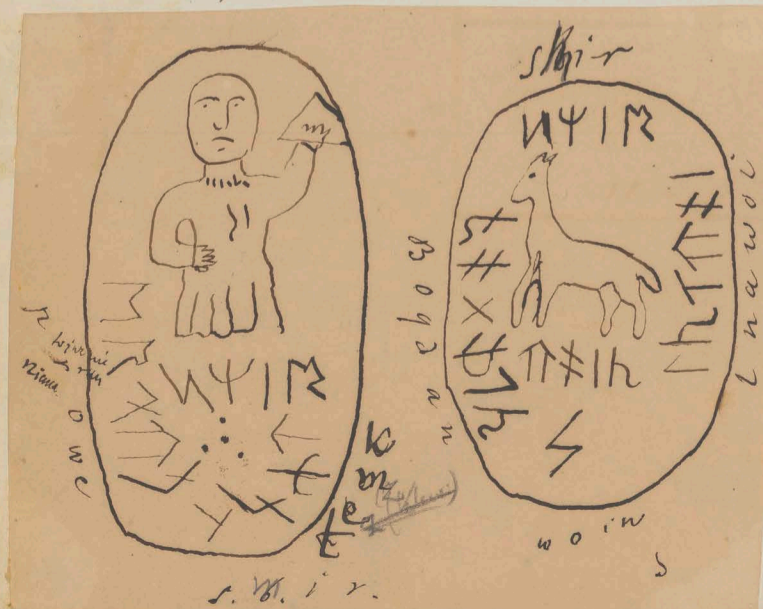
Runy

Wiemane pismo runskie z X wieku według
pisarza arabskiego El-Nedim.

⚡ 777 5 2 9 9 5 2 2 1

Swedzki	Nazwa	Wymowa	Liście Zmowy	Hel- sing: ski	Dziękuję	Swedzki	Wymowa	Angielski	Zmowa	Wymowa	Wymowa	Wymowa	Wymowa
ƿ	Fé	f	1	ƿ	fè, <i>Froi</i>	f	ƿ	ƿ	feoh	f	ƿ	faihu	φ
u	Ur	u	2	u	úr	u v	u	u	úr	u	u	urus	ou o
þ	Thurs	th	3	þ	Þurs Þorn	þ ð	þ	þ	ðorn	þ	þ	Þaurnus	ð
o	Os	o	4	o	ós, <i>ol</i>	o	o	o	ós	o	o	ans	α
r	Reid	r	5	r	reið, <i>reðer</i>	r	r	r	ræð	r	r	raiða	ρ
k	Kaun	k	6	k	kaun, <i>kön</i>	kg	k	c (k)	cén	c (k)	k	kaunzama	k c (γ x)
h	Hagl	h	7	h	<i>hagel</i>	h	h	v	gyfu	g	g	giba	γ
n	Naud	n	8	n	hagal <i>hagal</i>	h	n	h	vén vyn	v	v	vinja	v u
i	Is	i	9	i	nauð, <i>nað</i>	n	n	n	hagl	h	h	hagls	h
a	Ar	a	10	a	is	i	i	i	nead	n	n	náups	υ
s	Sol	s	11	s	ár	a	a	a	is	i	i	eis	ι (η υ ε ε)
t	Tyr	t	12	t	(ýr) <i>ör</i>	t	t	t	gér	ge (-j)	g	jér	ι
b	Biörk	b	13	b	(ýr) <i>ör</i>	b	b	b	eóh	eo	z z	iuja	ζ (σ)
l	Laugr	l	14	l	sól	s	s	s	peorð	p	π	pairþr	π
m	Madr	m	15	m	týr	t d	t	t	eolh				
y	Yr	y	16	y	biarkan	bp	b	b	sigel	s	s	sójl	σ (ζ)
					Þirkal				tír	t	t	tius	τ
					maðr, <i>mader</i>	m	m	m	beorc	b	b	baírka	β (v)
					lög, <i>lager</i>	l	l	l	ehu	e	e	aíhvus	η (ε α ι α ε)
									man	m	m	manna	μ
									lagu	l	l	lagus	λ
									ing	ng	x +	iggvs	χ (k)
									dæg	d	a	dags	ð (ð)
									éðel	é æ	e	ðpal	ω (o ou)

Wiemane Mikoryjskie

ƿ	h	cale
u	u	stán
þ	þ	gâr

podobne
pismu runickim

prosze nie istniał
lecz proze u Helmoda, to run 2 wieciska puzosat zamiat perus

Joh

0
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

ki
cha
iego
X
I
T
z)
x)
l. wid.
Cybul.
y)
Y
ub.
mł.
Cybul.

notnoe

anglosaskie

u Hrabanusa Maurusa
1^e 2°

w kodeksie
St. Gallen

Fockie alfabeto
ulfilosa

Diarmski
(Permski)
alfabet
w
neapol.
dokm.
meit.
(Emillan)

A. f cer (annus)	F	1 a F	Ke	F	↑	↑	↑
B. B biork (betula)	B	B b B	B	B	B	B	↳ ba
c.	h	c. P	h	h	Δ Δ Δ ψ	Δ Δ Δ ψ	↳ u zata J cii
D. Th. P thurs (gigas)	p	7 d X	d	p			↳ Δ daj
E. t (normis)	M	t e M M	M	M	E	3 E	↳ E e E e?
F. V fe. (neunus)	F	P f P P	P	F	F	f	
G. Y (mivis)	X	P g *	x	K	Γ	r	↳ g h g
H. * hagt (quid)	H H	* h X X	H	N	h	h	
I. I is (glacies)	I	I i j J	I	I	I I	2 I	↳ J
K. Y kon (ulcus)	A Y	P k. X X	M		K	K	↳ A kofie
L. l loqr (aequor)	L	L l L	L	L	λ	λ	↳ v lej
M. Y P (dunio) Madr (vir)	M	ψ m X X	M	M	H	M	↳ C mens
N. T T naud (ne centia)	T	T n t	x	t	N	2 N	↳ V novo
O. T T os (ostium)	M	t o R	N	E			↳ h o
P. B (pauis)	L h	B B p R X	B	N	Π	n	↳ nej
q.	Y Y	P n q Y	d	Y	U		
R. R reid (equita tio)	R	R r. R	Q	R	K	R	↳ V rej
S. Y sol (sol)	Y	Y s. S Y	Y	Y	S	E S	↳ C si
T. T T tyr (deus)	T	T t T	T	T	T	T T	↳ taj
U. Π ur (bos)	Π	Π u. w. n	U	U	n	n	↳ H a
V. W. Y (noia)	P	~~X~~ x.		P	Y (ohw)	Y	↳ w w?
X	Y	Y x	Y	X			
Y. A yr (arcus)	A	A y	Y	Y			↳ Y ul
Z		W	Y		Z	Z	↳ W wj

a	F	asc (aximus)	R	asc		
1 ae	o	odel (patris)	R	odil (pas his)	U	R
t ae	ing	ic	≠	inc		
≠ oe	j	ger (annus)	Φ	ger	9	9
A oey.	i	coh?	Ψ	ih		
	d	däg. (dies)	H	tag (dus)		
	ea	ear?	W	aer?		
	g	gar? (vendum)				
ss. st	M	stan (lapis)				

↳ sz (votj)
↳ uz (votj)
↳ zu
↳ ja

Handwritten text at the top right of the page.

Main body of handwritten text, appearing to be a list or ledger with multiple columns and rows of entries.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a note.

M f e (na i dotym orzu)
e (anglosaskie)

R

7

Π

†

T

†

ψ (M. Suedr.)

↓

R

I J.

ψ M. (suedr.)

W S. (suedr.)

L

≠ o.

X n

φ

) t

h u

h s.

Π

≠ o

I i

h u

Γ (M)

M u

T

Π

≠ o

I i

R R.

I J.

ψ M

W S.

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Handwritten notes in the top right corner.

M

R

F

U

T

V

H

Y

D

K

I

Y

N

R

I

Y

N

Handwritten notes in the middle left area.

Handwritten notes in the middle right area.

K

familiie runow

I a Freja od runku P Frej. Fe.
P N p ≠ RP (Futhork)

II g Hagel od runku * = H.
* x | † ‡ (hmas)

III a Tyra od runku ↑ Tyr = T.
↑ B † ‡ †

Klapp runow

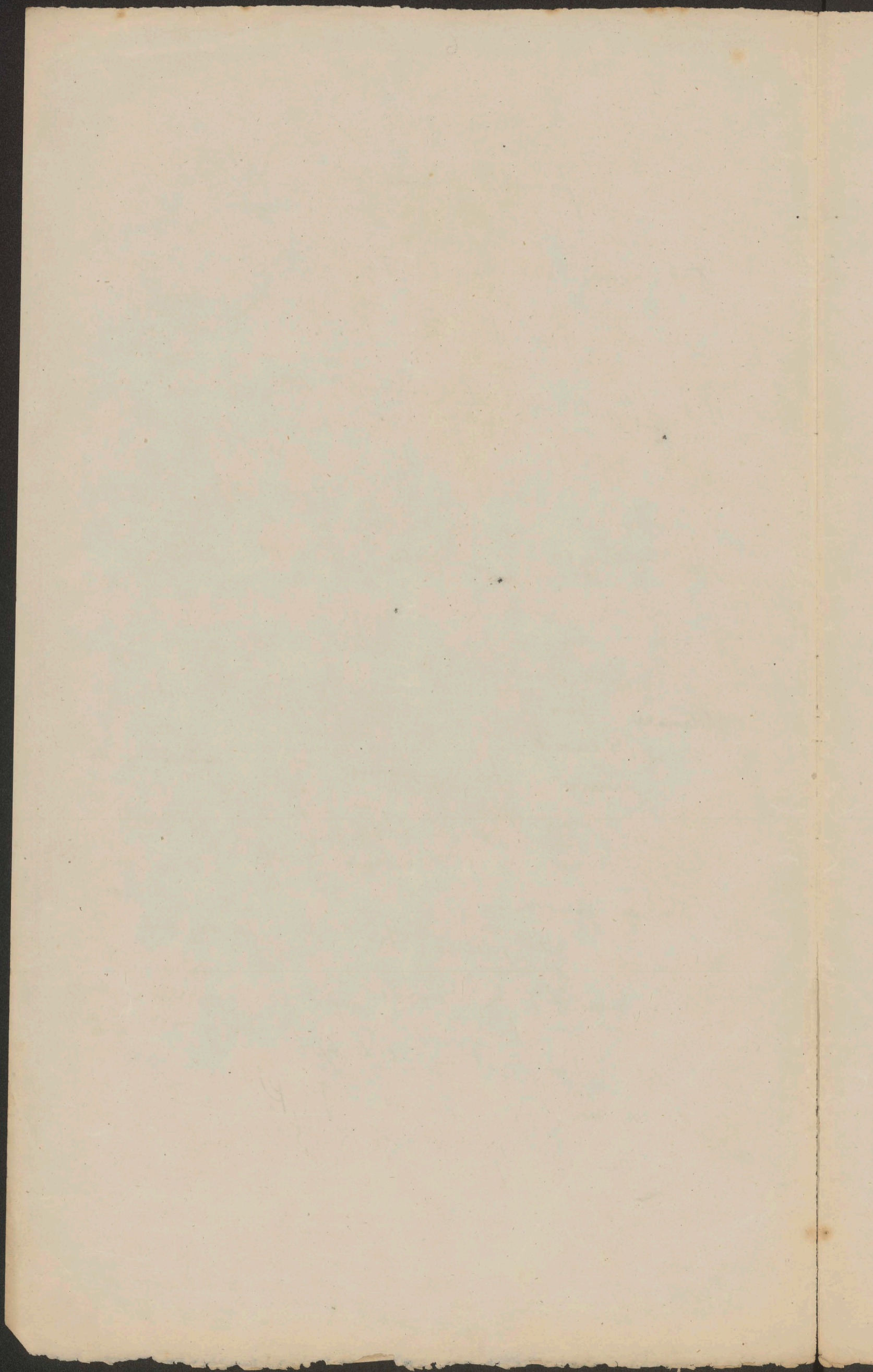
Odrnaki Run:
w 1/4 klasie
runost P misano † do runu - do †
run N " †
run p misano †

W drugiej klasie
runost * misano † } by: do runku †
runost † misano † } dodatkowo po
drugiej stronie Runy
- = = itp.

Runy gatenku i linby

run run N misano P P
run ‡ * * * * †

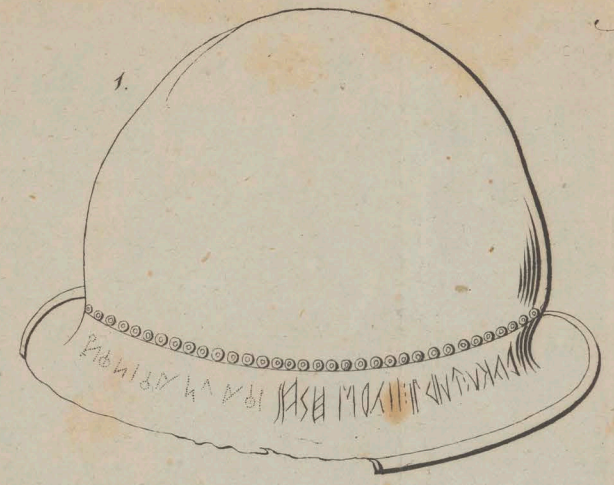
Petruszewicz Andr.
 O mikołajskich nadrobnych kamniach z rurskimi
 słowenskim napisami i tablicę dwój
 sminkow napisat — Lwow 1866 w typogr. Skowron
 Zwiędzi! w 8u str 11.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to fading and bleed-through. It appears to contain several lines of text, possibly including a name and a date.

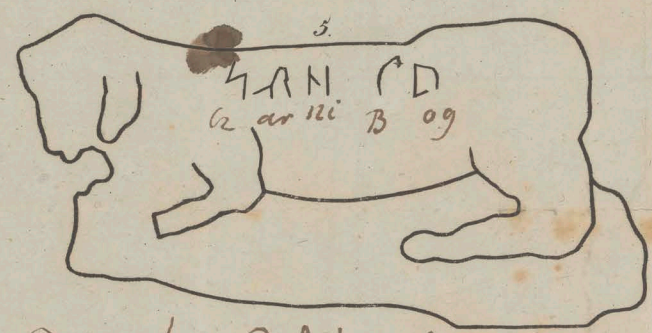
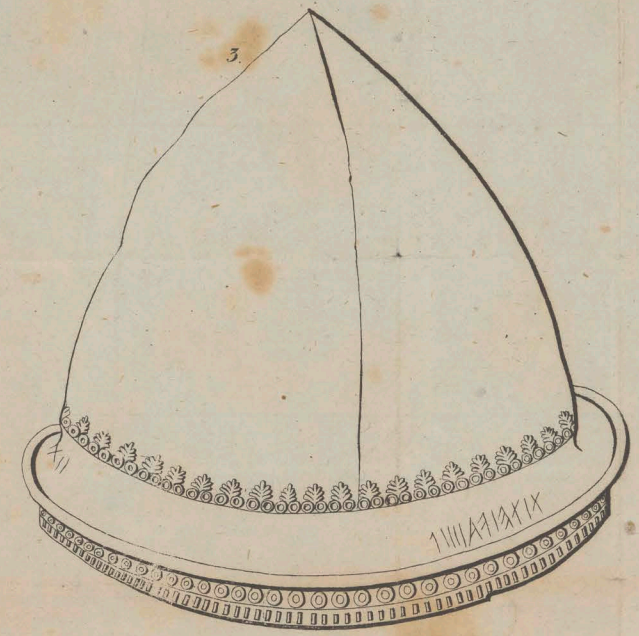
Helmy styryjskie pod Petau analerione.

Napis na helmie 1.
npuz lesiem or ail dut u k r d is
I O H I S Y W A W Y I S E I M O K I I T A N T V X A I O I I

AS M . Δ

A warianty wozdug Cybulskiego.

U H R M Γ D
C ar ni B u
prowtorny puzug i odymt Kollam

Napis na helmie 3.

X I I X I I = I I I I A I I I I I I S A Y I O A I I = X I I X I I

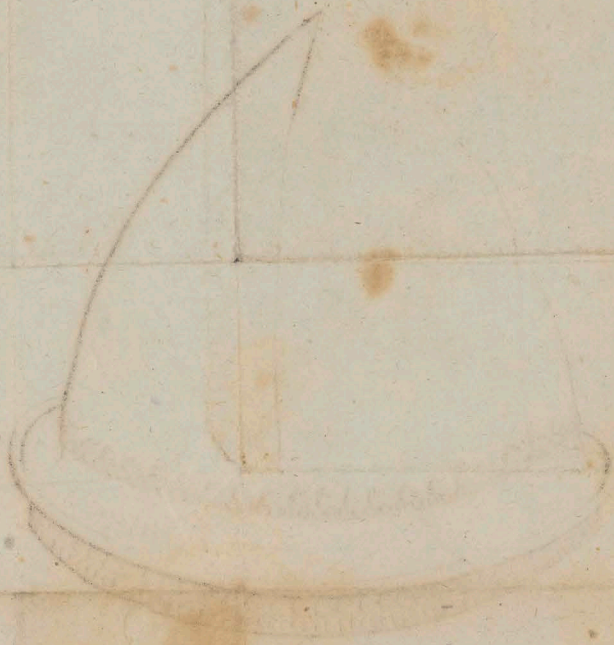
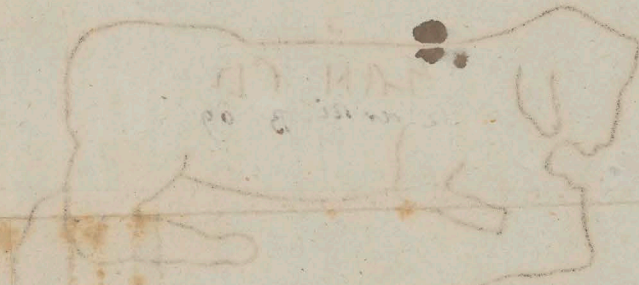

Handwritten text, possibly a title or a note, located in the center of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Handwritten text on the left side of the page, possibly a label or a note.

Handwritten text in the center of the page, possibly a label or a note.

Handwritten text below the central sketch, possibly a label or a note.

Large handwritten text at the bottom of the page, possibly a title or a signature.

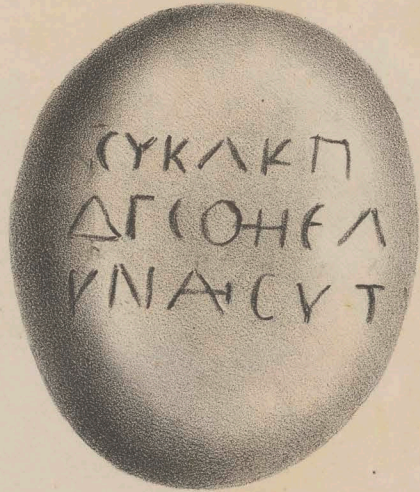

Próbę X H T O. ni nie C Y Λ Π Δ Ε V N A T 9

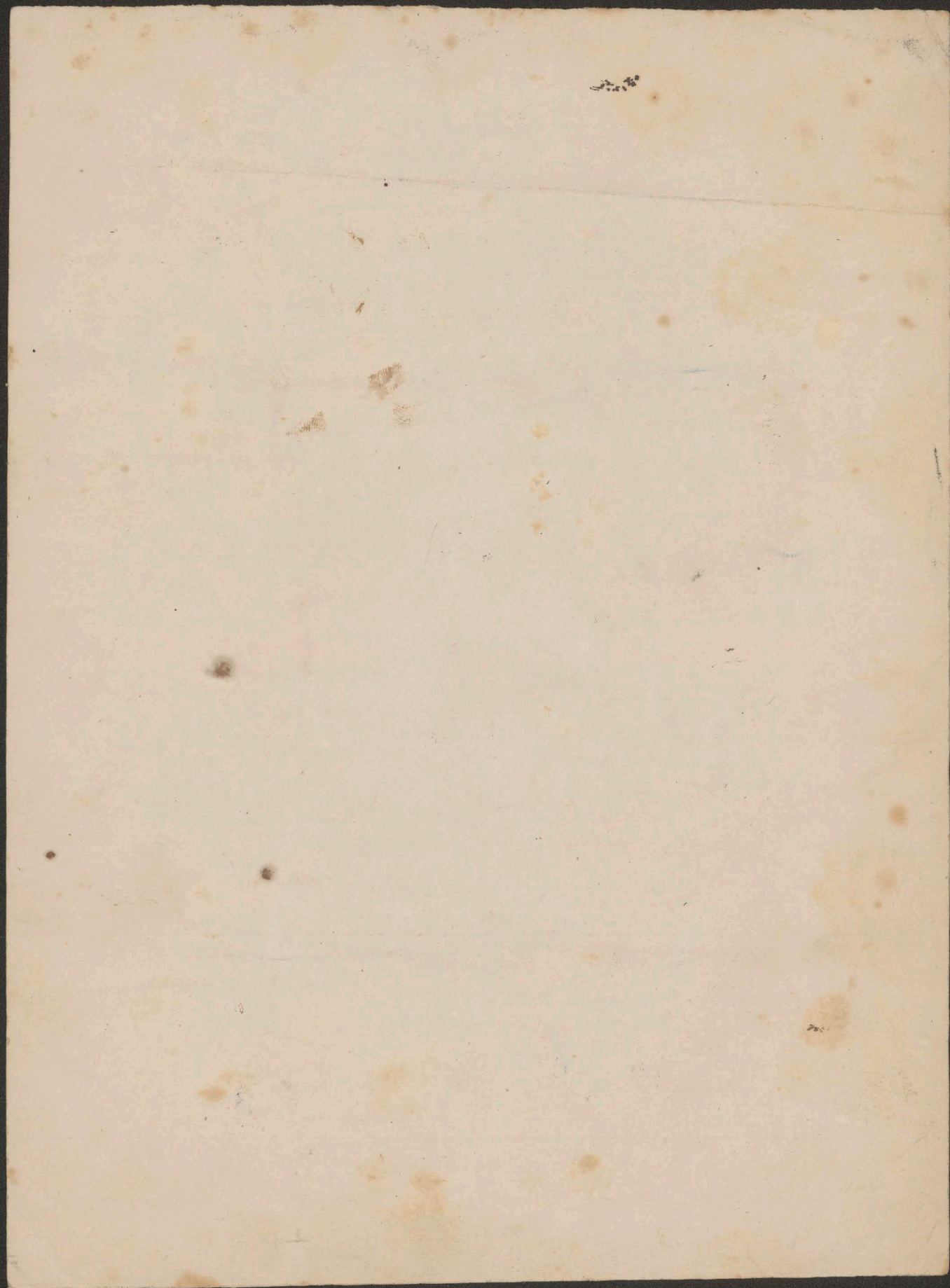
Μανιχαισ } Π = d. ostojicki
 Y = slon i dlozki u.
 Δ = d.
 C = g.

K = κ. slonicki. N = W.
 O = o.
 H = v.
 T = t
 Λ = l

Pierre trouvée en 1847 dans la ville de Lublin (Royaume de Pologne)
 nié ma w starych: E

To wszystko nie najdłuża mowa i widać, że widać
już sama praca stawiana widać.

Badania Chodakowskiego i o Stowianizmie
przedchrześcijańskiej) studium dopiero poprzed
do ~~rozprawy~~ pomników. Korporowali je

~~Najważniejsi~~ ~~dawający~~ ~~z~~ ~~pomnikami~~ ~~Stowianizacji~~
~~Jan Potocki~~ ~~Jan Lelwela~~ ~~Turoniński~~ ~~szary~~ ~~Stowianizacji~~
Lelwela, ~~Potockiego~~ ~~Jan~~ ~~Kollara~~ ~~i~~ ~~innych~~ ~~Kraszewskiego~~ ~~cy~~
~~bulki~~ ~~Witkowski~~

Były to:
1) Obłoczek i nowego Stretna (nowe
stulite)

- 1) napisy na chętnach styryjskich
- 2) napisy na łwach w Bambergu, 5) Chorieluica w
- 3) kamień przy Dullau 4) Bratceat
- 4) ~~Stowianizacji~~ Torunian 6) Waga w Gdajsku,
- 5) ~~Stowianizacji~~ obłoczek z Nowego Stretna, (Strelia)
- 6) ~~Stowianizacji~~ Mikorupskie.
- 8) ~~Stowianizacji~~ napisy o dwóch ostatach jako
nieużytkowe przednie porożniętych na nowo
miski Stawianiskie.

1.) Co do Chętnów Styryjskich.

Steiermaerische Zeitschr.
redig von J. Kalchberg.
III Heft Qutr 1826.
nr. 48-48.
Kucharski powr. Dinn.
Krajowy 1829. nr. 38
Olszewski r. 1838.
Wolaniski Briefe über
Slav. alterthum. Gießen
1846. nr. 106.
Kollas Jan. Slavitalia
Slavianska.
Krafczyk w Gdajku. Ges.
Muz. praga 1838. Zest I
nr. 40.
Momsen.

Wykryto r. 1812. dwaście chętnów bronzowych.
Stwierdził ich nie ulega wątpliwości.
Znaleziono je pod Petau przy karowaniu lasu.
Na dwóch chętnach dostrzeżono napisy.
Kucharski Andrej odkrył je od strony
prawej do lewej; i przekrył:
Si daku tu dli Jarneisel zupni
Pan Wapi.
a na drugim:
Ejaryfas eji abil
czyli: ~~pan~~ ~~daku~~ ~~tu~~ ~~dli~~ ~~Jarneisel~~ ~~zupni~~
pan daku, Ejaryfas go rabił.
Jakiś pan przez się ~~drwinem~~ ~~wydał~~ ~~nie~~ ~~rytowanie~~
włoszyskie ~~na~~ ~~chętnach~~ ~~opowiesć~~ ~~o~~ ~~crijens~~ ~~raboj~~
stare i to ~~aby~~ ~~na~~ ~~dwóch~~ ~~chętnach~~ ~~jedną~~ ~~całą~~ ~~nieużytkową~~
po pi dania.

Kucharski nie zastanawiając się o legenda o raboj-
stwie, objęta jednym edaniem, a ryta na dwóch przed-
miotach i to do tego chętnach, jest nie przypuszczalna,

reminiscentyze cyrnów swoich wojennych.

Najstarsze pismo odwołuje się do IV stulecia znakami anglosaksonickimi wyryte było na złotym wogu znalezionym w 1734. pod Gallehus blisko Tondern. Póź ten akademię z muzeum w Kopenhadze i stopiono.

Drugi pomnik najdawniejszy runiczny jest na bractwie złotym w muzeum Krolewa w Sztokholmie której przedstawią ciekawoty całej alfabet runiczny anglosaksonicki z 24. liter i dźwiękami.

Leuormund znalazł w Departamencie de l'Eure na grobowych kamieniach runy starofrankonieńskie, najstarsze ze znanych obecnie bo z V lub VI w. pochodziące. Przedłożył je Grimm berlińskiej akademii nauki i o tem rzecz jest w rozprawach tejże akademii r. 1854.

Rzymianie panowali w Anglii od XI r. przed J. Chr. # parę lat wstępy stulecia, a potem Anglosaksonowie plemię Germanickie. - Najdawniejsze pomniki runiczne znajduwane we Francji i Anglii, wskazywać pochodzą ich na północ, a czasem forteżwidło z którego wytrysnęły -

Dooga najpóźniejsza była w monarchii oświeconej i panującej przez 400. lat z monarchii gdzie fenickie i greckie pismo kwitły, i na gruncie których wywodził się alfabet niemiecki gocki.

Zgoetyzmy i goetyki wywodzić nie mogły najstarszej runy, w skroju pisma fenickiego jako najodpowiedniejszego dla ryłka na kamieniu i metalu. - Jakoi wzłosa wiec

głosek runicznych, bardzo zbliżona jest do goetyki. Dla tego dowody na korzyść samowolności runów, a tam więcej ich runy były rozwikłaniem innych pism Europejskich uważać musimy za potrzebne wartejki podstawy. -

Wiele głosek mają runy i forma grecka i formy Helwetyckie (zobacz Leuormund r. 1854)

Pfabler Handb. Deutsch. Allg. H.

1865. str. 672. pismo runowe z Greckiego i Latyńskiego jest rucio mechanicznem, jak ogumienie runów nie był na skandynawii. To pomyślniejszym badaniem musi zwilżyć (skandynaw) Kształt runów na północie skandynawii, gdzie widać, że to jest pismo runowe, a nie pismo drukarskie, a nie pismo mechaniczne.

Runy w L'age de bronze ou les scinites en occident. Paris 1866. str. 458.

Runy w L'age de bronze ou les scinites en occident. Paris 1866. str. 458. Runy w L'age de bronze ou les scinites en occident. Paris 1866. str. 458. Runy w L'age de bronze ou les scinites en occident. Paris 1866. str. 458. Runy w L'age de bronze ou les scinites en occident. Paris 1866. str. 458.

Jakkolwiek Dono do naszych czasów
potężna stoić runów, jednakże wiek ich nie
może być stanowco oznaczony.

Najdawniejsze pewne świadectwo o istnieniu
runów w Skandynawii mamy w Angeliuszu
który opowiada że onemuzi król Szwedki
polecił napisać list do cesarza Ludwika przez
bornego (roz. 814) a to ^{jak} wyraża narodowy
Kazie, literami krajowemi —

IX w.

Podobnie najdawniejsze piśmi Eddy mówią
o runach. Gidrun zapraszając braci swych na
watas pnie potawica posyta runy.

Odin pisał na korce drzewa mistyczne
listy. (Saxo Gram.)

Nawigancie jednak dawności runów, od
kres orardnijskich starożytności, jest nie
porobawione gwarantowej podstawy.

Grezy mieli pewien rodzaj, a gęstsi, prostow. id
wrywanych do porobkowan, a zwanych raz
Stomanteja.

Herodot mówi to samo o Syftach.
Toi samo były rzymskie Sortes — krotki
cypli mate & drewienie z kłowego drzewa
z staremi gloski. Sortes in robore
insculptae priscarum litterarum notis.

mowi o tem Cicero (de Div. II 41)
Cerar mówię wie sortes podobny obyczaj
u Germanów (De bello gall. I 58)
Taryt opisuje takowe jako gęstki i
dzięki opatrone literarum.

Materyat: drzewo i kamień to myśleć
runów materyat, ale pisano i na kerc-
mstki. ostreziach.

Było i na narymianach.
Wędnag Sagi Nials Hakon Jarl karat
wypyi opowiesci o orywnach swoich wojennych,
w drzewie swego Kresta i Tora.
Wędnag Sagi Gretters córka Hallmundsa karata
pisał o ryone jego wypyi na ktblicy, drewnianej

Z Edry dowiadujemy się o runy Skano
i w dywanach. Zwały się takie runy
Dokrunar.

Zwyczaj ryma w zwyczaj drewna, dochodzący
do skandynawstwa. Taki wój
których prawdopodobnie były byt w r.
1200. Janne istnieją dotąd. Znaleziono
go w Obel tellermarken w Norwegii. Napisano
na nim: Sigurd Jarlsson utoryt te
runy w Sobole, po Botolfsa dnia, gdy
tutaj był, i za rządnego pojednania re
Sverrem mordera ojca i braci swoich,
przystąpić nie chciał. (Ten Sigurd był
w r. 1200. pobity w bitwie re Sverrem 1200.)

Ładko pojawiają się runy na pergaminie
miemie - jest to jedno kiedys per
gaminowy zachowany w bibliotece akad.
demii w Kopenhadze. Obejmuje dwie
dwie rejestry genealogiczne runami rymian
pau Langobekta. Jestto pomnik z XIV w.
Zagłębiemia ryma wypędziano sadrami
i posobas.

Co się tyczy drewna, wprawno wykle bukowego.
Edry najpóźniej był dźwięny, słyszano drewno i wisano
Turki. Materiał był nieczysty, sta tego dawno
pomniki tego rodzaju nie doszły do nas.

Ad rymian naurowo nie pisali igliw na
worku, ale fabryce workowe nie doszły
do nas.

Olaf Wormii *Amica seu Danica*
Antiquissima, vulgo Gothica dicta.
 Hafniae 1651
 Burceus Jan *Elementa Danica a Suevo Gothico*
usurpata. Stockholm 1599.

Do okazania pisare polary:
 Cylburski, Lelwel, Lypkowski,
 Kucharski, Wolanski.
 Obcy: Hammer, Grimm, Oberleitner.

Runy I skandynawskie

II i stowianiskie

Na polsku Grimm: *Über deutsche runen* Gött. 1824. Grimm: *Über Deutsche Runen.* Gött. 1824.
 Zrodła *Leitfaden zur nordischen Alterthums Kunde.* Kopenhagen 1837. w str. 74-81. w *geogr. Magazin* 1837. w str. 74-81. w *geogr. Magazin* 1837.
 Siöberg: *Historia runarum helsingiarum.* Lund 1806. Merit De l'origine des Runes (ou plus milonges archaïques et litt. Paris 1850)
 Lijunggren: *Runa Lasa.* (runa orunaru) Upsala 1770. Kemble: *The runes of the Anglo-Saxons* 1848.
 Lypkowski Josef *O wyznaczeniu runow stowianiskich* Wron. 1851. Wolf: *Calendarie runique.* Paris 1820.
 Cylburski *O runach stowianiskich* (w *Ann. P. N. Com.* 1860) Hammer
 Brinjulfson *Periculum runologicum.* Kopenhagen 1820.
 Lelwel: *Runki dawne polskie i ich histor.* Wilno 1822.
 Wolanski J. *Schriftdenkmale d. Slaven.* Gnesen 1850.
 Kucharski *w poszuki.* Diinn. Wron. 1829.
 Olszewski *między w pamiatk. nauk. Krak.* 1838. *Oswiate Stawian* poznański 4 345-352.
 Oberleitner *Die Nordischen Runen nach J. Lijunggren.* Wien 1848 w *Y. A. S.* 48.
 Roski. *Das gothische Runen Alphabet.* Berlin 1852 w *8. A. S.* 52.
 Na polnoocy *Kwintęta* pismo obrarowe, znajdujemy dotąd lirowe onego slady na skatach, i na scianach kamiennych w gtebiach grobowcow. -
 Na skatach najpospoliej pojawiaja sie statki wyryte, niekiedy postacie osob a obok z nich znaki wyobrazajace stowice. - W Suweyi najwiecej znajduja sie statki, rowiaz je Ha'll-
nistningar (skat srebelny, srepar). Przewremi opyunki w grobowiskach.
 Najdawniejsze pismo potwoene byly to runy gar tezieste. Runy naturalne. Byly najpiew ryte w drewnie i korze, wiec nauicia proste byly najwogodniejsze. - Tak podobnie bylo z najdawniejszymi celtykicmi, greckimi i etruskicmi gloskami, z tad wysztkie niejako sa do siebie podobne.
 Runy potwoene sa rozbirne

Wolanski: *Listy o*
Stawian, Stawianiskich.
 Wron 17. Gmerno 1845.
 Hartutt *Diezi rundu*
 Litewka. 1838 T. 1- i 3^{ia}
Das gothis. Alphabet
 Berlin 1852 w *8. A. S.* 52.
Unternehmung
 über die gothische und
 griech. Alphabet.
Über die
Reinheit der
Runendekmalen in
den Steinen. (w *Ab-*
handl. der Königl. Akad.
der Wissensch. in
 Berlin 1836. n. 46-
 386.)
Jahrbuch der Literatur
 Wien 1828 T. 43^{ia}
 n. 595-9.
Pictura runarum s. wy-
 kreslenia run w ko-
 nym i runic (po
 runic) Pl.
 Berlin 1869

Przyjęto za wzór pewnego pierwotny alfabet runów, składający się z 16. głosek. Zamieszony jest w formie w jakiej pierwsi nie upowszechnili: to w porządku w jakim w starożytności używane były:

F	U	T	H	D	O	R	K	G	H	N	J	E	A	S	T	D	B	P	L	M	R	Y
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

0 = $\frac{1}{2}$ według Obeliskowa lub też $\frac{1}{3}$

Dawniejsemi czasami to w bardzo dalekiej starożytności były runy głazowe jak to przykład poniżej - runy te czytają się od prawej do lewej strony:

Zauważano to głównie tem trudniejsze do odrytania, iż już ówczesnym używano wspadkowych runów (Binde runen) tj: używano kilku runów na jednym przecie np. $\frac{1}{2}$ AU - $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ OK - R JR. ; P LL.

Często używano więcej na raz, tak iż głoski składające wyraz mieściły się na jednym przecie.

Praktykowano to najwięcej w Selandyi i to bardzo długo mianowicie pisząc narwiiska.

~~etc.~~ Tak np znak: pochodzący z czasów

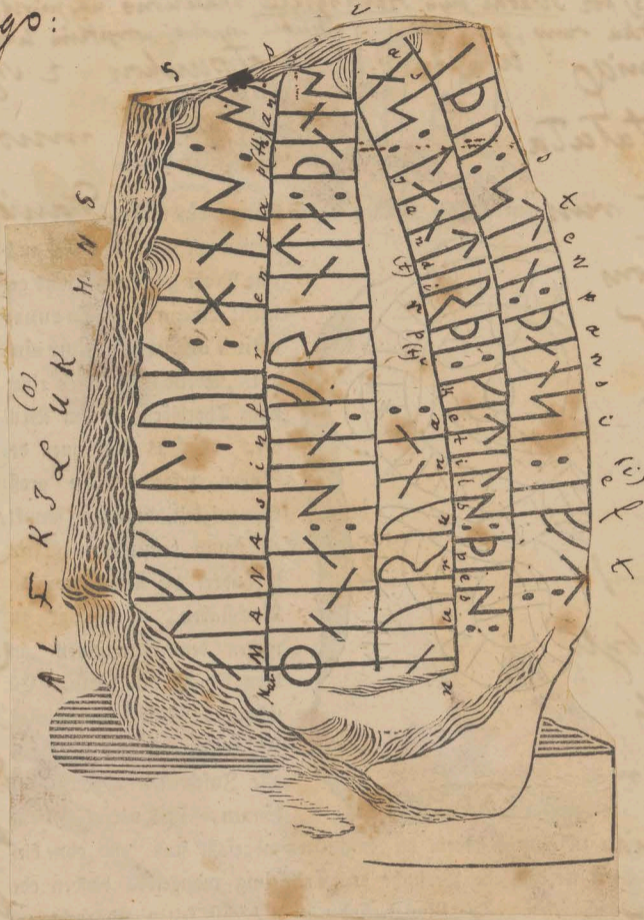
runów jęzickich wyraża: Olafur, mianowicie runy $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ DR

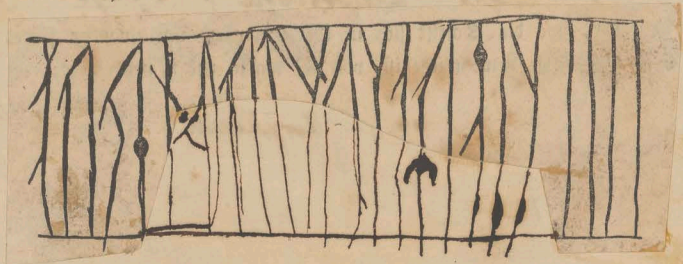

Aby daś poznać, jak wyglądają runy runiczne
 w podjętych próbach jak idą runy runami
 i co najpóźniej czytają się z lewego do
 prawego:

Pismo to czytają się:
 Alfkiel: ok: hans: sun: rispu: sten: pansi: eft:
 Mana: sin: frenta: pans: vas: Tandirpi:
 Ketils: pes: nuruna -
 to runy i Alfkiel i jego syn postawili ten
 kamień po manem swoim krewnym, który był
 rarydca dat Ketils w Norwegii.

Podajemy następnie pismo dawniejsze do z
 Foroen, idąc do strony prawej. Ku lewej:

Bywają też runy uosane w formie węgla,
Rudaję pomyśl.

Czyta się:
Swain let rista
runar eftir. Torbiarn
brupur sin -
Tj. Swend Karat runy
ryi po Thorbjörnne
swym braci.

Rune runów wymaga
wielkiej dokładności,
bo punkt jeden, jedna
leżąc dojranga kosa,
zmienia znaczenie
głoski, lub oddaje
inne.

Dozwolone jest też i odrywanie runów z
runami, bo tego i odrywanie runów jest nie-
możliwe.

Nad wyżej rzadko pisano runami na
pergamini - Pisano to zwykle tylko ryto, stał
to i w napisach o rytm ich są wzmianki.

Używano zwykle drewna bukowe, gdy napis
był stworny, drewno tupano i tupki wiązano
rarem. Wstrawiano materiał powodem, i
dusi i pominiepryła wnioskował tylko morem
jakie były dawniejore.

Ręko je także na chutmach, rzane są chutmy
stygajkie tak romarie wyłane.

Od Bryniam uwarono nie pisai iglicy
na worku, lecz tablice workowe nie doarty
do nas.

Linomand mulant
w depart. de l'Europe
na grobowych kamieniach
runic starofrankowskie
wystane z runnych
br z S. lub porys
6. w. przedzi je
J. Grimm bawarskiej
akademii nauk.
(Porównaj z n. 1854)

Runy w Galii już w 6. w. były rzerane w
drewie, i często wzmianka o nich w piśmiach
germańskich. — lecz przechowały się tylko na północy,
a utrzymały się w wyciu niemal aż do Reformac
cji. (w Szwecji). W Norwegii dochowało się 100,
w Danii do 200. a w Szwecji 5000. kamieni run
icznych.

Opisane w roku tych kamieni, rozrywają się nowe
źródła. Najdawniejsze wzmianki o runach są w
Aensgarinsu, mówi o liście piśmym runami powierczonym
mu przez króla szwedzkiego du Ces. Ludwika potornego.

Także Edda piśmi, wzmiankuje o runach.

Runy ozdabiały nie są niezwykłości runami.

Greki znaki wroby gąszcian, pretami itp.,

wane rabdomanteja. Herodot o Scytach to mówi.

For były Sortes u Brynjan. Kostki lub

ostabki z drzewego drewna z dźwiękami głoski

Sortes in robore insculptae priscarum et lit-

terarum notis. (Cic. de div. II 41). Cesar także

wzmiankuje sortes że je wzywali Gerinawowie

(de b. gall. I 50). Tacyt opisuje takowe jako

gąszcie lub drążki opatrzone znakami.

Bywały runy na hełmach, tkane w dywanach

(Edda). W wojach drewnianych myto za

chrześcijaństwa jeszcze jako swój takti dochował

podobno z r. 1200. Znaleziono go w Norwegii.

Pradko na pergaminie, kodeks pergaminowy jest

w knt. bibl. w Kopenhadze. jest z 14. w. wydaj

go Langebeck.

Wzrost Runy (runor) to mawiało u Sarmatów

litterae, nie tylko znaki piśma lecz i pojęcie naukow

wego wykastowania w starożytności. — stał Mal Runor.

awal-Runor itp.

Runy piśmne rzerane (ritate) były:

1) obrarami myśli Hlug-Runar, Rit., to jest rodzaj

hieroglificznego piśma — te były najdawniejsze.

2. Runy literowe: mal-Runor, Malstafir, latere
Bok-Runor rorane.

1) Swedzkie 2tozne z 16. znakow pisani z nich Lilington, Rask
2) Dnijskie podobne do swedzkich, pomozione kilka
znakami. Pojawiaja sie w poludniowej gotlandyi,
głownie, na pomnikach kamiennych, na monetach i
w księzkach. Z Danii przesyly do Norwegii i
Islandyi - Uporzedkowane wedlug abecasta tainiskiego.

Abecastwo i inni
z pomiedzy Runor swedz-
kich nawi. Rougenont
z 2. poryniamy najte
alfabetu Ogtram islandz-
kimi (retuonego); i inne za
Tainiskie.

Skandynawski Fr. Nr. 10
charakterach pisania
runickiego (w J. XVI Runo-
r. Skandyn. Nr. 1)

3) Nordyjskie czyli stawnianiskie. Miec odmienne od
swedzkich. Opisat je Masch (Berlin 1777) Arendt
Bisching. itp. przybrowdki Cybulski, Hantow, Entowki, Selowl.

4) Mennickie czyli markomanski. podobne do
Anglosaskich. Uporzedkowane wedlug alfabetu
tainiskiego. pisa pisarzy w IX w. i puz innych

wymienione. pisat o nich Primum. Niemcy pisze na pocztku II w. nie wialo pi-
sma (Tuyt Germ. c. 19). w VI w. pisze Primum. Te wspomina si puz markomaniowie uzywali
runy (Tuyt Germ. c. 19). w VI w. pisze Primum. Te wspomina si puz markomaniowie uzywali
runy (Tuyt Germ. c. 19). w VI w. pisze Primum. Te wspomina si puz markomaniowie uzywali

5) Anglosaskie. Uchowyaly 16. znakow swedzkich
nasto uwyetnione, i w porzedku abecasta tar-
tainiskiego. Sg w rękopisach, i na kamieniach ryl-
nych w Skandynawii: Stahler Georg Kaude. deutsche Alphabeten Europa und Asia
Stuholm 1730

6) Pruskie runy przytara Arendt Walar je
na Chorogwi.

7) Syberyjskie na kamieniach opisat Strahlenberg Europa und Asia
latere na gredniotach postacanych i
na drzewym rogu materiaonym w gor Jutlandyi.

8) Niemcy pisze na pocztku II w. nie wialo pi-
sma (Tuyt Germ. c. 19). w VI w. aboli pisze runami
i runy te opisuje wroni jak Verant. Fortunatus
biskup w poitiers.

Wedy iwiadectwa Hraban. Maur. I c. Niemcy sa
wdrunajo runy Markomaniom czyli Normanom,
a intem Skandynawom, podobnie i Anglosaxonowie.

Swegolne odmiany glosotnych znakow nastly glownie
tam, gdzie nastosowanie do abecasta tainiskiego
wymagalo tego. Takim zmianom ulegly:

- 1) Danska czyli Wardomara runy. Dodawano niektórym
punkta dla wprowadzenia nowej litery
F D. + lub + E P G. (B) K P. N. F y. # o
H k. B B. N u. + o # o

utworzone
ze znakow

2) Kawiarska (?) Germaniska²⁴ Anglosaskie. unienny porządek.

5) Dalekarnijskie wrywane pisze r. 1600. przez Dalekarnijczyków. miały nowe znaki, by zbliżyć je do głosek szwedzkich.

Bure - Runy wymyślone przez J. Buresa r. 1628 w Szwecji, aby łatwiej pisać, zastosowane do szwedzkiego alfabeta

Runy w Norwegii pisze r. 1789^{tuż przed} przez Worma i J. Olafssona wrywane, różniąc je znaczenie pierwotnych.

Faszywe runy są ↓ za C. Φ u x. i X u ae i ≠ u ö

Klasyfikacja runów wrywanych takimi runami. Dział to jest dzielony na 3. gatunki czyli familie

1a Feica² F N D ≠ R Y (futhork)

2a Hagela² ≠ + | + 4 (hwas)

3a Tyrä² ↑ B ↑ Y ↑ (thlmo)

(Prawie Fej. Fe. - ≠ wiez Hagel. H. ni ↑ Tyr F. 260 runy gatunków) Tworzyli to niejako tajemnicze pismo w sposób że do znaków zasadniczych kłoty, dodawali pewną ilość kresek, stawiano je po drugiej stronie, bosta (ostatek) linia stanowi znak zasadniczy, więc do niej dolec pismo kreski i kł.

W 1/4^m gatunku runów dodawano jedną kreskę - to jest ↑ w 2^{ym} - dwie kreski gatunkowe = tj. ↑ w 3^{im} - trzy kreski = tj. ≡

Te znaki gatunkowe utrzymywane są do wszystkich runów jednego gatunku, i porządkowe więcej zaś w gatunku oznaczone bywa odpowiednio kreską kreską po drugiej stronie ostatek.

np 17^{ty} gatunek oznaczony dodaniem - do ↑ będzie: by oznaczyć F pierwszy run 1^{ty} gatunku będzie ↑

by omiarze 2^{go} run 1^{go} gatunku pisano

† - 3^{ci} run 1^{go} gat. † itp.

Tak samo drugi gatunek run odznaczano pnie = to
jest $\neq$ potem np 3^{ci} run 2^{go} gatunku będzie 1.

omiarano pnie † † tak więc powstały oznaki
16ta runów (nie były to same runy lecz ich znaki)

† † † † † † † † † † † † † † † †
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.

Znaki te dalyby się wyframi wyrazić jak np $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$
itp. lub 1°. 1° 1° 1° 1° itp.

Sposób ten oznaczania nie tylko był używany w
pisaniu ale i w mowie bo linie znaków
gatunkowych mogła być wyrażona palcami np
palec ręki ^{prawej} wchodził w linie gatunku zaś
lewej ~~z~~ obmyślał linie porządkowe, a zaś
Klapp-Rumor starożytności (Klaps, uderzenie ręki)
za wtasiewie ~~z~~ ~~z~~ wyrażeniem typów runów
pnie uderzenia w rękę, gdzie linie uderzeń w
jednym wyrażała linie gatunkowe, a w drugim
linie porządku. -

Czy pisanie to było używane istotnie całem
poziądania skutecznego tajemnego pisma, lub
lecz było wykorzystaniem runów w inny spos-
ród, trudno dzisiaj rozstrząsać.

Jeszcze inaczej zastępowano runy to jest punktami
lub cyframi oznaczano gatunek i potocznie w
gatunku. Ozano też i inne rusade.

Pierwszy run z porządku w konkretnym gatunku
brano za ostatni znak gatunku, a linie
porządkowe run, oznaczano porównaniem ilości
przyjętego runu gatunkowego. -

- 15. Is-Runor z |.
- 16. Lago runor od ↑ z powtórzeniem głównego runu jako kresy porządkowej, a między jako runku gładkiego.
- 17. Hembur od ↑ lub ↓
- 18. Midhembur od ↓ z zmaśnieniem gładkiego po jednej a ~~inna~~ znakem miejca po drugiej stronie kresy (Stiches)
- 19. Enskur runir od ↓ oznaczone niemal jak Φ
- 20. Bely runir od Φ
- 21. Stafkarla-Letr od |
- 22. Einkverfingar mając narwę od ↓ do pochylenia kresy (Stiches) po jednej stronie
- 23. Einkverfingar wiotki po lewej
- 24. adhverfingar po obu stronach itp.
- 25. Sta palm Runir znak zasadniczy był podobny do P
- 26. Sta Valld Runir Z lub v, wano je też Waldemara runami, pod którą nazwą wano znaki runów (merkzeichen) samymi liczbami wwanoszącymi i, ij, iij średniowiecznymi, które podobnie jak Stungu-Runir, Frick-Runor tj. znaki składające się z punktów, wstawiały znak zasadniczy utracając
- 27. za Uplanda Runir V lub v z mnożeniem innych np. Biskrup - Fjornaku czyli Finsku, - Grænlendsku i Fambria, Jubera czyli Jugbera - Brim - Spiald Cesto runor z znak zasadniczym porybiano przed- czyli Speld - Uedra miest natury lub Kunortu np. - Runior, Kusa-Letr i t.
- 29. Fisk Runor w którym kresy potrzebne pobrażano na ryby (~~skaly~~)
- 30-38. Sion runir (twarowe runy) i Snackvillun (półruny) z góry ludziej
- 39. Hialm Runir z kółkiem (Ω)
- 40. Kista runir mając znak po obu stronach słupki □ □ on Mundratu
- 41. Hring runir (Ring-runer) te przy pierścieniu oznaczają gładki kreskami w niewymiarowym kółku (to ♂ ot) zis porządek punktami na lub ponad pierścieniem i t.

Historja

Refu Inscriptionis
Auniquae.
Copenhagae
1861

Przebiegając myśli Eddy o runach, i świadectwa
obcych przytoczone wyżej, opowiadania o królu
Szwedzkim i na początku r. 800. pierwszym Duloz
walemu który kręcił wiaty, chrześcijańska, wystawit
świadectwo na piśmie, i istotnie w kraju jego znale
szło głoski odmienne od innych na świecie znanych.
Z pogański czasów nie nas. nie doszto, a nawet już
Sturleson i Saxo w r. 1200. Kamieni runicznych po
głoskich nie widział.
Później to bowiem nanka trudno i nie wielu dotk-
pina, dopiero około 1000 r. majomości runów sze-
szoła się, lecz zawsze jest nanka wybranych, dla
tego to najdawniej sze głoski uważają że za kunszt
zamy tylko władcom i możnym panom. Od Olofa
i jego synów zatem więcej runy są znale. (1000 do 1100)
Angielskiej i Duńskiej monety z r. 1040-1050. strzyły
przez runom & przy ich odnawianach znakom
skryptycznych nie na runach.

W r. 1852 w podręczniku
Londyńskim wydobyto
Kamień runiczny z
najpóźniej Duńskim
z XI w.

Do końca r. 1200. używane, po tymże również w powołanem
wyciu, ale już nie jako głoski pismienne, ale jako
znaki symboliczne na kamieniach - Było je w kamieniu
do r. 1600. po czym zamieszkiwane aż r. 1700. zupeł-
nie zarzucone.

W piśmiotwie gockim mianowicie roztajacem pod
panowaniem Daniułow na południu, pojawiły
się również w IX w. lecz wrogólnie w połowie II w.
pod Magnusem Dobrym (1040-1047) i Swen Estridsonem
(1047-1074) więcej używane.

Na północy więcej używane szwedzkich.
Gdy chrześcijaństwo wstąpiło i na pismo Daniułow wprost
władali inne znaki na wydanie głosek Tacijskich jak
np E. — królowie sprzyjali runom, bjęc je nawet na
monetach.

W następstwie mianowicie Karola Sgo uformi te zarzucone. —
Za Waldemarem I i II Duchowni Digipisowie, badali i runy

W tym porządek runów nie odpowiada żadnemu z
 innych alfabetów, to już samo dowodzi, że nie wply-
 wano nań alfabetu klasycznego mianowicie łacińskiego, —
 ani żaden inny europejski.
 Runy mogą być rozumiane bez kija (słabki), ~~to~~ stąd
 widno iż słabka nie jest ich składową częścią
 niedzielną i pierwotną. — Badając zatem dawnoci runy,
 i wnioskuje o ich źródle, trzeba porównać między
 jak najprostszymi, więc nie uwzględniać ze słabkami, lecz
 bez dodatków, bez słabek.

This paper is a copy of the original
 manuscript of the first volume of the
 work on the history of the
 state of New York, written by
 the late John Jay, Esq. and
 published in 1787. It is
 a very valuable and interesting
 work, and is one of the
 most important documents
 in the history of the
 state of New York.

zamyślony w bibliotece wielki księgi w Neu Stelbitz z toboisk, latami
majątkiem opowiadane runami. - Obok dużyma, potężnym zły i wylowony
i potworny. O zamknięciu tych starożytności opowiada Masch "Die Götter-
Alte. Alterthümer. Berlin 1771 w 4te

Prowiada on że między 1687 a 1697 r. zmarł
Samuel Fryd. Sponholz karmodzieja w ogrodzie
wsi Posilwitz położonej między Nowym Bran-
deburgiem a Nowym Strelinem, w czasie gdy
drewno rasadzał. Zmarł on dwa narypnia
metalowe wyprzedzone runami - narypnie narypnie
sre apowowane było w wiskoch, tak że nie dochodziła
ziemia ni wilgoć.

Obok tego liczą wiele żelaznych narzędzi około
dwudziestu latami, które runikowane.

Sponholz umarł 1697 r., wdowa odprzedziła
starożytności ródnikowi Pälke w Nowym
Brandeburgu. Ten ródnik żelazny, który
które aż rąbane były rewersami runami, po
zmarciu na ołtarze dworu w Brandeburgu, a
jedną część kilka kosztów stopił aby nie przekoracił czy
w nich nie ma domierki srebra lub złota.

Po jego zgonie (1759) ten dostał
nie do ręki ródnik Sponholza w Nowym Bran-
deburgu w drodze spadku, bo ten był siostrzeń-
cem Pälkego a wnukiem od brata karmodziei
Sponholza. (1759.)

Po jego zgonie (wdowa z domu Pälke, (+1783)
czy ródnik Sponholza w N. Brandeburgu,
rachowali te starożytności, aż je zmarł w
wielkiej doktor Hempel i z tych, 46 sztuk
kupił, za reszty 22. sztuk, nabył super-
intendent Masch w Nowym Strelinie, które
tenże z obu stron rąbanie opisał.

Wiedomości te rąbanie Masch od Sponholza
i od wdowy jako i od wony pastora wdowy
Hewelit, która jest była siostrą wdowy
Pälkowej.

Je ras od czasu okazyja 80-90 lat upły-
nęło, przez tradycyja utnia kobiet nie
może być mowiana, że pierwotkowo wiamy-
godny, Zdarzono, że były to strony inte-
resowane, jako sprzedawcy starożytności.

Hempel r. 1768
zmarł, widzi, że je
wskazywał doktor zmarł
i podarował Sponholza
a po nim odświadczył
Sponholza w Nowym
Brandeburgu.
Odbioru karmodziei Goussmen
r. 1768
Zadziwił się Hempel wiele ten
doktor i kosztu kontrowata aby
je nabył. Do czego
niekomitych stron dosta-
czył.

To wymyślone były odra
dawno się już zjadła
zinn tyle stron.

Ma być dotychczasowi? Lidy
tam wzięto nie słucha
był karmodziei? Ma być
nabył, by nie runikowane

Stary Sponholz i wdowa
Pälke mieli być widzą
siostrzeńcem. Neumann bardzo
niezmiernie i nie
dopuszczaliby nie fałszerstwa

Trudno było zgon Sponholza
Pablo Ernest
Jonathan Deuianin
Gideon Nathaniel,
Najstarszy Jakob był jedynym
ródnikiem, umarł samym
kawalerem, miał nie wielkie
wysportowanie

Najbliższy mianem nie
karmodziei, strona stali księgi
miałoby archidę, pisał
Goussmen, który zamieszkiwał
broni metalowy, sam
wiele wygrywał
Wtem um dopomagał ten
i Creledi. Na porządku
miał porwał się już do
Fryd. IV który wiedział
jego strony. Miał stawał
starożytności. Miał stawał
zadawani historyi. Miał
broni, mianowicie z Ha-
chem którego Goussmen
on Neu Brandeburg 1783.
wysłał karmodziei Gideona
wstron. Miał być starożytności
reputacyjny archidę. Sam
nie miał Towary umy.

Co więcej, pomniki te są proste i proste, w
kształt słupków, a wiadomo że od wieków
futerowano stawiając je we Francji, Anglii
Włoszech i Niemczech.

Przed Maschem do Hempel ^{podat wiadomości o} nabytych
pomnikach ~~podat wiadomości~~ pona Genesera
nie wystąpiła o ich autentyczności, i uważa je
za pewne dowody Madegasta w staro-
żytności w okolicy Prilwita.

Karnodzieja Sense w Worlinie w meklemburg Strelitz
wystąpił przeciw niemu o tyle tylko, że przypu-
ścił możliwość batwanów autentycznych, że nie
wraża takowych za braki dwiema Rety, że wygła-
da na ich nieporozumienie i matość.

Uważa zatem takowe tylko za pobierne i nie-
dokładne kopie umieszczone tych braków, z
których nie można wyprowadzić żadnych wnio-
sków o religii Wendów i ^{ich} zici.

Ubiłali go H. F. Taddel i praeposytus Genesera.

Owias to Masch nabył od Spandoltra i
Hempla 66 sztuk braków. - które malawa
miedziowy Woggen skądś odmalował, i nosem
przygotowano miedziowy i opis wydany
przez Mascha.

Trzymat się ^{on} opowiadani ^{tradycyjnej} (o malowaniu ich. -
Braki w figurach i ich natopienia przypu-
ścił on temu, że w rusie porażone Swi-
tymi Rety, wystawione na ogień natop-
niły się, nie bawąc na to, że gdyby
siewiatyni tak gorąca, i by w batwanów
topniały, owias żyłby one wcale nie
ocalały - mogły bowiem w ogniu tylko
całkowicie stopić się, ~~je~~ wystawione w
całkowicie na jednorodny ogień, a nie w

ogólnie - za ~~ob~~ gorącej siewiatyni Rety,
Uważa on że to narwisko często się powtarza
na batwanach.

Attoner medelw. 1768 N. 34-
44.
Rostochische gemeinnützige
Aufsätze 1769 N. 8-12.

Nützlich Beiträge zu den
Strelitzischen Anzeigen
1768. Stück 21-23.

Gemeinnützige Aufsätze
1769 N. 16-23.
opowiadani Sensego 1769 N. 42-3.
Genesera 1770 N. 80.

Retowię drierzli poudromerania, wielki smut Brandenburgii i Melemburg.

Wendowie mieli popoliue mate swiatynie, robione z drewna i gontoi z tad zwano je Gontynami.

Ozem Anonymu w rycinie Ottona Bawerskiego. Dittmar takze mowi iz kosciol Retny byl drewniany, a zamiast fundamentoi, sprongwa na rogach drewnich swierzat. Taka swiatynia miata istniec w bramie miejskiej (wedlug Dittmara)

Anonymi Hist. S. Ottonis in Ludewigi Ser. Baw. T. I c. XXXI. nr. 686

Ami Germanowie ani stawianie nie budowali kościołow z kamienia.

Dittmar twierdzi ze obrazy boztw Wendyjskich wyserane w scianach, (a ratem rzebione) byly robte godna podziwu. Dittmar jednak tego sam nie widzial.

Immannus widzial jezwe dokumenta Wendyjskie Xlet Pomoranii Wendyjskich, u ktorych widzialy piecagie z popielistami kucist wizenkami bardzo pieknie rzezanemi.

Ale nieba znacnie poprzedzila odlewnictwo.

Anonymus w rycinie Ottona opisuje wendyjskie Swiatynie. W Swiatynie byly cztery Gontyny (conting)

L. d. c. XXXI, p. 680-1.

Jedna z nich byla zarwegolnie podziwienia kum ratem wybudowana. Rzebionym byla rewnagtor i Wewnagtor, nieba wytkpowata ze scian, a ludie ptaki i wierzta oddane byly z nadwyzynnem nacelownictwem natury. Farby z tych reib nie nuly nie od stonca i deszczu.

Dwieciny z Tupow na tydzie i moru, skladano do tej swiatyni. mimo tamre atote i srebrne narywia i czarki, z ktorych szlachta i pserwodmierzcy pib i jedli.

Zachowywano kawole rogi wystalane i kamienie drogic, aby z nich pic, a inne rogi do trozbienia.

Fry inne gontyny nie byly tak ozzone, i mniej zdobne. Staly tam tylko stoty i Tawz ustawione do okola. Tam bywaly zbrania.

Do swiatyni nie bowiem odwodono nie na spijalosci i gres w pewnych dniach i godzinach.

Anonymus opowiada to, co nasownie widzial. To wzec moze byc norma i miara tego, co mozba wiedziec swiatynia w Retowce.

Juny biograf Ottona opat Andrzej Twent
ze w siewstyni Guckowickiej były tak duże
Nosiły, że je zaledwie dwa woty
miejsca poruszyć mogły, a robota sumienna była
nieporównanie piękna.

Opat Andrzej opisyje siewstynę, Trzytawę w
Julimie i powiada że borkowie Wendyjscy w
małym formacie merbione stawiano na katedrach
czyli tronał, które były do rian przytwierdzone.
Trony te były stosownie do wielkości
kościół robione, bywato tak małe że je
można było schować w drzwiach, i w ten sposób
niepostrzeżenie poruszyć.

Nie ma śladu, by Wendowie mieli kiedyś kas-
ptanów mianowicie jak litewscy Kriwe i
Wajdeloci. — Na poj. pomniku Berstuka czytamy
nazwisko Kriwe i Wajdelot, niewątpliwie
Berstuk jest borkiem Lettoniskim. Stowier
obok Berkuna borka lettyckiego, znajduję
się w gromadzie borków Letty. — Thunmann
główny twierdzenie Mascha iż to są
borki Wendyjskie, bo to są cypto starpouscy
litewscy. —

Thunmann wraca uwagę na dwójaki styl
w robocie tych borków. — Nie widział ich,
ale sądzi z rysunku. Jeden są niedziej litwej
fabrykacji, inne widać wyraźniej cechy
stylu greckiego. — Jeden na jednym z tych
jest napis po grecku.

Ważniejsza Thunmann że Obotryci, Lutycy i Pro-
meranicy zanim na północ Niemiec nie
wdarli, — mieszkali tak pierwotnie polacy i
rusini przez długie czas w Dawji i po 14
wieku. 527. przekroczyli Dunaj aby zajść
Cesarstwo Byzantyjskie. — Obłęd ciągle trans-
ber przerwy. — W r. 582. w liwie sta-
lyżycy obojmych splądrowali Tracyj a nawet

Cresto stali u bram Carogrodu. Oblegali go
 r. 620. wraz z Awarami, którzy owras nad niemi
 panowali.
 Byli jednak wzmocnili miechwoem knol bulgarow
 Eubrat i stargat psta par. Awarow uas
 rucione, i nad Dunajem wypostarost wstades,
 stawianie uwolnieni od Awarow, rarszli tyi
 gusz bulgarow wyppierani z siedric swoich.
 Cypie ich pociagta nad Dniepr i Wotgez
 i ratoiyta rus, a uski nad Wisteg, i owras
 ranyga tyi ruzny pod narwag kethow
 cygli Polakow.

Nicephor Patriarch p.12.
 e.g.f.

2 polonia wiazli Pomorranie, Lutyny,
 a berwyspienia i Obolgyi. -

Ci wrotke oddielili siep od nich i w
 potowie VIII w. osiedlili siep z niemi-
 crech.

Wroni Thunman re owe bozki w styhu
 greckim podrodzaj z epoki wzdruwki.
 do grecki - twierdzenie nie przypuszczalne
 po swoo w VIII w. Cetre spalono, tras
 dno przypuszczic by pozostali przetrwalaty
 owe 7 lub 6. stolecu tatarszego zycia.

Za naszej epoki, gdzie gmatzky rus
 z cety i ralaria, i przechowanie weiconstr gmatzow
 promniow tuh stugo, ~~pro~~ nalerij do
 zjawisk niewyrazajnych.

Mniema on, ze pozycia niektorych bogow
 powiazali od grekow. Według Kelmolda mabr
 orarnego cyli tego boga. (Cernebog) cyli
Diabla (diabla) - to z greckiego. w stwore
Mascha jest on wyobrazony przez lwa
 a wiadomo ze pierwsi Chroscianie diabla (I perolus 5.8.)

podobnie wyptawiali sobie.

Mach dowodni ze te bawantki ulano po roku
 955. Thunman mwaria to ze twierdzenie
 niemi nie udowodnione, owrem on mniema
 ze jze 1100. lat istniejis ratem odrost do
 VI-VII stolecia, i cygni je v 200. lat star-
 szemi, tatre bor zasadnie.

Radegasta malowana i przyjemny twarz
 mto dnieca, pocto to z tad, ze Konrad
Botho pisar z ^{konia} XV w. w swej Kronice Sas-
 skiej karat odmalowai idealnie Radegastu.
 Wz w opisie nie nie uwiwi i by to byt
 mto dnieca. Byt to wartu Radegast z
 meklemburga.
 mwieciana pwr mascha podobienstwo miz-
 dry soby wynytych runois Wendyskich,
 nie istnieje to nry jedynchre glosch jak
a d e k m o s i innych glosch runaite.
 Zaden narod nie miat tak runaitych i
 tak lokalnych boctw jak Wendowie. Dlatego
 to jest tak trudnem uporozdkowanie tych
 boctw.

Trudnosci w odczytaniu napisow polega jizto
 na tem ze nie mamy swytkow oworesnego
 jeryka, jizto ze nie moina ufai ze mas
 bur. oddat wicome napisy, i ze nie wyr
 tarta nie ta lub owa litera.

Thunmann nie umiat ani potowz tych
 napisow rozjasnic.

Tem mniej moina sie w domyśle puzurai.
Radegast znany wedl. Herolda wladcylasow
 byt jednak wany i ^{Wenedow} Porwodzi jak moz
 maby Humaryci pwr uboslowionego i narek-
 nika wojownika, lub. nadrozyczego lasy swizte.

Na Radegastie wy fig 3. wyzn Wena czy
^{z twardosci} stany, co w stawianskim nie jest narwoz
 oniewiczny, (bydity to za Wenda?)
 Na 14. fig jest wyzn Zir ktory trudno
 porownywai z sarmackim Zirin. (?)

Podaga byt berwapienia byj pogody
 Wym ten wtasowre znary powietne gorne
 to co w litewskim podangis (po (niesz)
Dangus (niebo). Grecki Zeu - rymski
Jupiter tu schodzy nie w swych swadze-
 niach.

Radegast H. 1. w kronice jest
 wedl. Duka Konr. Botho:
 Cronacher der Sachsen Maine
 1492 redmury w
 ydowu jest potowna.

Na Podagru Is napręcy.

Asium (masch czyta Asinb) z polskiego Jasny.

(wied. Mascha z Szwedkiego As (Bäg) - Juswer.
Lun z polskiego Luna i jawisko (odbić - wiederheiß) w
powietrzu przed staniem przy jasnej pogodzie.

z ruskiego Luna księży.

Bill wiedz. Th. znany braty. Perkuniu Perkuniu
Wid-Raz. (Masch czyta Is f Daz) Władca pro

wietora - U Linogrow jidce nie rowe powietrze wiatr

Widr u Sorabów Witr - u Polaków Wiatr.
W miedzi Q jest wytałe. Raz jestto polskie

razda.
Beata wprawi nie da nie odczytal, lubo je
odczytuje i wyjaśnia Masch onywiscie Dawobnie.
i miedowseanie.

Briek Perkuniu lettycki, wraz nie u Stawian Perun

czyli perun. (miedzi polki). Był to najwarniej.
ry briek. Uznawali go przeważnie Stawiane

w Dacyi, jako władca świata. - Podobnie

u Rusi. - Jeune dis Linogry uwantel rozij

Perendan, a na Rugii uano Peruna pod

narwoz Porewith - Helmsid pisze prowe

a w ianych tegoi rekonis mak prone.

Albertus Stadensis u Stawianis. knwie u

F Lindenberg, otwier u u przejmuj.

Na perkuniu napisano: Perkuniu, Dewait,
ne museis, und, man. co po Starogimsku

znawy: perkuniu, bozku, nie uderz we mur.
Jeune dis na Litwie nawia Perkuniu graz

wia. Perkun grzmi. - (Dewait u Dewus umiej -
rone)

Po drugiej stronie bozka jest napis: Perkunist.
(rot u Uzti srme) en Roman (u Romoz
wem). -

Jestto intem inna modlitwa od tej litoz wypli
odmawiai chtopi dramaticy wedle podania
Lasickiego.

Na 7my figure czytamy Nemisa Rab. Nemis
musiał być, jako bożek, choć z greckoj ukantaj
nie wspolnego.

Perkuniu

Procop. de B. 9 L.
III c. 15. p. 498

U Lasickiego stoi:
Perkuniu, Dewait
ne musk und
manan diwan:
meldnis taw paten
miesan.

według Kraszewskiego
nie en był winn
ale i to en
no litew. nie nie
znawy.

Na 15^{ty} fig. . . cytamy Sieba (innej Siwa,
i Raziwia.
rodzina rarys pami, wladayni to co skandyz
nawku Freja. — W lettonickim Sseewa
a wedlug wymawiania Spintainow Siwa
ty: matka domu. (polskie siwa (od siwiny,
lub siewa (od siejby - ratiewu.)

Na 23 figure Sketil; figura okazyje luskes
pokoju. — W ruskim Szeft rarys luskes herolda.
Zatem to nowy biezak nie rarys.

figura 33. maty jelen zapewne oznacza kiego
boga. — Napis nosi Judi czy Judis (mylicie
u mascha Kudii). Porownane z lettyckim Jods
mrazym leonego czyli polnego diabla, wniosek Thun-
mann nieprawdliwia.

Z tych wyjasnień miernia Thunmann, ze mozo
byc one wyjasnione — a autentycznosci problem
nie powagajmywa. —

Podobnie jak Thunmann wystypit i Samuel
Buchholz historyk. Nie podejrzewat autentycz-
nosci biezakow. Rozpatrywatal je ze stanowiska
historyk.

Masch obudwom odpowiedzial.

Rhetra und dessen
Götzen. Birkow i
Wismar 1773. w 4te

Beiträgen zur Erläut.
der Götter. Alterthümer,
Schwerin 1774. w 4te
Abth. d. II. von den
Gräbern der Wenden)

Po Maschu pisano w rozpisaniu: niemijmen:
Von und für. mecklenburg Schwerin w 4te
1789. Conjectur über E. Stelle des Helmod
van Pantheon in Rhetra). 1791.

Te wyprawy nie nie wyjasnily.

Masch znowu ten sprzedat bogatejmu kate-
drie w Ratzeburga, gdzie je zachowano w
bibliotece.

W r. 1794. Jan Potocki zjezhat do Meklembu-
burgii. przybyl do nowej Brandenburgii
areby Woburni gabinet Staryjtwosii Me-
cklenburgskich, stary gabinet, poprzedni wypr-
podadawat dawniejszych w Rathenburgn poz
Tzaronych dawniejszych zbiorow Godeon Spon-
holz na nowo zatorzyl.

W rok potem wystąpił Jan Thimmann prof.
w Halle pisał Maschowi i pobija go
ze stanowiska hipotez dziejowych i mitologicz-
nych. - Nie wdaje się w rebró pytania
czy rzytki te są prawdziwemi?

Untersuchungen über die
alte Geschichte einiger
nordischen Völker mit
vorr. von D. Böhmer
Berlin 1772 w 8° nr. 251-323

Wykazuje on iż Masch zbiera wiadomości
o religii dawnych wendów i ich wygastym
języku, berytyczanie - Frenel, Strudowski,
Frankiel, Masius, Arnold, Voss, Latomus,
Fank, Nugent, stawiają ^{w niego} w tymże niedre wiarygodności
w Ditmar, Adam i Helmold.

Od jednego drugiego nie Masch do drugiego, ot ile to potrzebne jest
Wykazuje Thimmann iż ^{aby poprzeć} ^{własną} hipotezę
patwaniki przypisuje bo ci nie byli w żadnej
stojowni z Retryjczkami i Tollenszkanami
Montaga Retryjczkami, Tollenszkanami, Kessi-
nowi, Ciripini, Skoderami stali w jednej grupie
pod nazwą Wilew czyli Lutyców - Nigdy nie
byli pod władzą Gotrytów, a nawet nie granic-
yli z niemi, bo ich oddzielali Warnowjczycy,
Kessinowie i Linsdry.
Patwaniki Retry zatem są Retryjczkami czyli
Lutyców ale nigdy Gotrytów - lud ten
siedlisko miał między Emmą a morem
potowem, Warnową i Odrą.

Retriarii atque Tolenci
(Helmold c. 22)

Zbija ^{dużo} mniewanie Mascha iż Grecy i Rzymianie
nie odlewali brzoń w naturalnej postaci, i o-
kuruje, iż odlewali kawatami a potem uderzali
gwoidziemi nitowali. - lub też czele jednego bywały
dławi.

Wykazuje iż wendyjskie rzytki dowodzą, iż
te odlane rzytaty w piecach szmelcowiach -
Był to rzeźba nwid wykastarony, był
nawet monety. Junre przed Karolem W.
miał kopalnię, i od nich nie, nawet niemi
wryli, czego dowodzą wymury gornicze
niemieckie w który wiele jest majszuch niem
wiastek Stawianiski miarowicie polsko-
czeski.

Sinding : miscell. Berol
Cobin. II 2° nr. 299.

Wendowie drzewygli kraj ten blisko do końca
XII w. si osiedlili niepokoło VIII stolecia,
wyparli ich niemiecy saxonowie.

Retra stara nad Tollense w kraju Redarii
(Retriow) na granicy Tollensyow - to dobre
znanie Musch.

O Retra see sprzeczne podania Dietmara i
Alama bremenskiego, ostatni Tatowieni nie jest
wiarygodny.

Fabricius i Marschalk wymyślił Retra, że
Retra była reissurona r. 955. w Es. ottona
a świątynia r. 1187 w kurpii lwa.

Aboli Dietmar o tem miłwy.

O drugim spustoszeniu miasta przez Adolfa
Holsztynskiego i XII otobrytyckiego Niklota
idnie opowieść według Helmoda, ale ten
nowi ogólnie o jakiego stawniej świątyni
typu Wendow reissuronej, choi to mogło
nie darowi i do świątyni na Rugi.

Helmod znowy mowi że Adolf Nassaucki
i Niklot walczyli przeciw Nieinon i
Ciripsanom, z ty jasno, że u tych reissurono
świątynie. -

Moniem Thunmann że Retra stworono w
XII w. ale dobrot tego XII Saska Lotaryusz
który single po ra Elbe czyli wycierki i
podbijat ludy stawni. w r. 1121 spustoszył
krój Kessinow - kurpii r. 1128. otto
Damburski ogładat w porowani świątyni
u lutyow i drugim jęz. porowie Lotaryusza
miłit.

Ci lutykowic, byli to detrowie i Tollensowie
Na zgliowrach ratowono twierdza, prill
wite, przez Wendow. -

Na batwankach see nagisy wendyjskie, atoli
na Berkunie i Berstaku stawni stawni, na
jednym drugim opieckie.

Annales Abb. de Uta
S. Ottonis in Curia.
per Rev. Canon. T. T.
c. II p. 497.

Musch Annales Reconquista
de Provego

Runy Skandynawia

Rafn: Antiquités amér-
ricaines d'après les
monuments historiques
des Islandais et de
anciens Scandinaves.
Copenhague 1845.
w 4c.
n. 5283 listor.

Rafn C.E. Antiquités
de l'orient monu-
ments runographiques.
Copenhague
1856.

Wiedzy w obszarach Stawianowymy parowat
zamet nie wotalonego porzedku, a ludy zar
trawity historygo wojgo wotloniz, to przez
stolecia niepisniemotci, Skandynawia od
grywata waingo wolep z Europe, Azji i
Ameryce.

Dzisiejsze przekazywania Knuta Chrystyana Rafna
wynwidly najaw umotwi dowodow zabie-
glowici i wysoliej kultury tych mekow prot-
wocy Nordmannow jak sie sami prony-
wali.

^{syn} ^{Biarne} w r. 986. Eryk czerwony wygnany z Islandyi
oniast w Groelandyi, w r. 2 i innym ^{niejakim} ~~Heriulfem~~
owias bawily w norwegii, za powrotem ora-
kuzje oja zamiast do groelandyi otart
do okolice Ameryki niernanych ni konu przed:

tem w r. 994. Biarne odwiedil Erica jarla Norz
weyji opowiedzial mu o swem odkryciu. Wroci
do groelandyi. Owias Leif syn Eryka czerw-
nego, odkupil okrzt od Biarnego i wraz
z 35 ludzmi i niewolm Tyrkerem udal
nie w 1000. na odkrywanie widnianego lądu,
znalazl inny lad na stromy woty wioywna,
ktu znalazl go Vinlandem, jmy lad od
mnogoi drewa murwi Markland. - Byly
to okolice dzisiejszej nowej Szkocji, Brunsz-
ku i Kanady, i Nantucket.

Brat Leiffa Thorswald Eriksen udal sie
na Nowe wyprawo w latach 1002-1004
i znalazl kraj Winlandes, walmy z Eskimosami
ktory owias powiej misa przybywali
Jotha okolice dzisiejszej Orleans, stanow
massachusetts, okolice New Yorku, New Jersey, Delaware, Maryland.

w r. 1007. Thorfinn z nowo postubionym
znow islandyckim poplywly na dwa okrestach
w krasnymtore Danerykow, norwegyckow, Swes
dwi Groelandyckow i Szkotow.

W r. 1071 bacia Helge i Finnboge islandzcy
i wraz z ~~Treydlaeth~~ z Grenlandyi udali się
do Wintlandu
szeregów podryw, walki z krąjowcami
opisane dośladnie - nawet astronomie,
nie ulega więc wątpliwości, iż mieli odpowied
dnia cywilizacyi do cywilizacyi wycieczek.
Co więcej historycy Ameryki północnej były
jak się widać często zamieszkała przez Jutlandczyków
i skandynawów kraj zwany Wielką
Jutlandyą obejmującą historyczną Karolinę,
Georgię, Floridę, Jądyanie Sawanneisuy
zmieszkałi z onego czasu tradycyą się we
Dzielnicy między mieszkańcami biali ludnie
wspierający narodził zielara. - Była to kolonia
chrześcijańska Jutlandczyków przed r. 1000.

Podobnie w r. 1266. wyprawy odległa na północ
Ameryki do Saint Jacques, w okolicy Barrois
w historycznym kanale Wellington, zwali więc
te okoliczności na nowo odkrywali Wilhelm
Barry, John Ross, James Clark Ross
i inni Anglii.

Krzęta islandzcy w r. 1285. wypłynęli do historycznej
Newfoundland czyli nową ziemię, którą
na nowo odkrył w r. 1495. wyprawy Jan
Cabot

W r. 1347. wyprawy ekspedycyja do Merklandu
z Grenlandyi Tak więc Norweganowie od 10-14.
wieku mieli stałe stosunki z Ameryką pół-
nocną zanim jeszcze w Europie odkrył kraj
ortof Kolumb.

Zarówno ruchliwymi byli i w innym
kierunku.

Kiedy historycy napotykalny w stanach Massac-
chusetts i w Rhode-Island wiele kamień-
ni z napisami pochodzenia Normandzkiego
znajdujemy, napisy runiczne w Syberyi

Tak jak i w Wenecyi.
Złota głowa Nordmana na dworscy czas
postać, tam postawiona w kamiennych
kiesach ślady swej cywilizacyi

Wynalezion kamień runiczny
prowincji Antoli Baffin
na wyspie nieopodal Lancastera.

3. kamienie runiczne
w Grenlandyi, z których 2-ty
mamy skandynawskie, a
z 3-iego Fawiska.

Wiadomo z Nestora że r. 862. rusali na
 wschód pod nazwą Waregów, i stowrzyli
 potężne państwo. - Narwiński owb które
 nam w Nestore historia dochowada są
 cypto normandkie, lub dunijskie. Tatu do
 odmiannia. w Sagach i rapidach rurski-
 ornych. - Rurik Sineus i Trudow, są
 to nordmanowie Rorik, Sune i Torward.

Oleg który r. 907 i 911, wysyła posłów do
 Carogrodu, z rodu rurskiego, - ten narwy tyb
 posłów Karl, Frialaf, Rolf id. są nor-
 mandkie.

Jgor r. 944 wysyła poselstwo nad Dunaj
 by zawarli traktat z cesarzem Greckim
 poselstwo wystane z 50. tozime wymienione jest
 imiennie, wystali narwiński z wyjątkiem kilku
 są skandynawskie jak Juar, Wigstaf, Oleif,
 Grim i ty.

Cesar bizantyjski Konstanty porfirogeneta,
 piszący r. 948-95. dzieło o administracji
 państwa wspomina narwy niedużi przegoi
 Dniepru, ktorymi przybywano do Bizanzjum
 z rusi, przegoi te wny są cypto dunijskie ^{greccy pisarze odróżniali}
 lub islandzkie i nazwami ich tymi językiem ^{wymienili: rurskich, normandów}
 da się wyttumaczyć np Stabone = Stambura,
 Leanti = Landi, alifar = aefari i ty. ^{z Szwedów.}

Luitprand biskup Kremowy który r. 946-968.
 wiedeat Konstantynopol w poselstwie,
 stwierdza wywinię, że ludcy, ktorym Grecy
 dają nazwę Ros lub Rosoi były to
 ten same, które pisarze frankowscy (franc)
 oznaczali nazwą Normandów. tj. Szwedzi,
 norwegowcy, Duniowcy a po usci An-
 gliicy.

Q. w znanych groładach zaprowadzi
 się w głębi Rusi a nawet dojechał do
 Miklegard czyli Konstantynopola, gdzie
 wdyprowali w stwibę cesarza Greckiego
 pod nazwą Waregów (Waraggoi) Ware-
 gów - i stawali garnizonami po niaz
 stach greckich. -

Łucy wojenne tych dobrodziejnych wychodźców
bywały głośnie. Igor zwany Jager przez
Litwanta, a Jeger przez Byzantynów
w r. 941. przedsięwzięt niepowodzenia wyprawy
na rańsowanie Carogrodu, Wyprowa z tyżym
statkow mi wdata na. Cwias powolat was
regow z ramora.

Car Roman by wistniei hwi rolerow wyprad
nad Dunaj pody, który r. 944 uwadi poloj.
nastepnie Igor napadnisty przez drewliwan
poleyt z wistky dwojz wojownikow.

Ta legenda Igora, spowoda usz sregolniej
wronie przez swiadectwa wielu pomnikow
runicznych znajdujanych w Szwecyi, z woinico
ie na pomnikach wyznieniany bywe Jgwar
wyscornie paktworowy z Igora.

12. napisow na pomnikach Uplandu i Soðer-
maulandu, ryla szu ka panniei wojownikow
ktory brali udzial w wyprawie W. X. Jgwara
czyli Igora, a niektoryj jako przewodnicy
statkow. -

Historja dawna Normanow napomaga o cizytach
wznieczeniach na wyrobiate, do perony, i na
wskid.

Olaf syn Trygwego staroniego króla Norwegow
porzednit intodow w Gardarike czyli tu Rusi
Eymund syn Ringa z rodu królewskiego w r. 1015
byl na Rusi i byl adiat w mieszkach
Dolestawa, Wastretawa i Wzestawa.

Olaf sz syn Haraldza sz swetych porocznaw
stosunkach z drom na Rusi, a szu jego
Magnus Dobry pomnij król Danii i Norwegii
kawil lat kilka na swej intodow na
Drome w Holmgard czyli nowgorodie.
Harald sz i Longward króla wpp Orz
kadow byli piwoj hetmanami wojsk
W. X. a pomnij komendantami Wenejow
Konstantynopola.

Siöru Jkumy us bohaterka o. 1009.
as stwicie wodreniera Wyo

Przemyt Stowianiskie

Historja ich siega r. 1687-97. kiedy w meklenburgii we
wsi Prilwie w pobliżu jeziora Dolen na miejscu dawnej Rhetry
wykopano pozostałości opisane r. 1771 przez Macha.

Zobacz Macha obejmował ^{stęgi stęgi} B. badawców nauki i sztuki
a w 20 lat potem ualewion nowy poczet 118. pozostawia nauki
i sztuki które potuli (Voyage 1795) opisał. W tytulie obliczył
w lat 30. ualewion skłaniasie kamieni opisanych przez
Hagenowa (Loitz 1826).

Lelewel rozprawa r. 1855. zachował wiarygodności tych pozostaw.
Drugie znaleziska historyjki ualewion r. 1812. które były
znaleziska odkryte po Stowianisku, okazywały się etruskami, powążył
w tym względzie jest Mousen.

IXA Y # I D E I M N I A Y A T I X V I X V K I N V I D I Y I Y M A X E I

itansi repipilivcha situitu kipuirechips. a v e p
jestto napis etruski wyryty na skale brzozy brzozy nauki i sztuki
w Botren okazywały się pierwszą wiek Mousen za podzi-
wał do kształtów pierwszą na hedmusk stęgijskich.

Napis runiczny na badawankach Cranoboga w Baumbergu
podany przez Kollara H R N I D nauki i sztuki

Całki Du (g) okazywały się inazyjnymi, wie istyżny
jak to sprawdził Cybulski. a przed nim Hamarz.

1) Runiczne pozostałości są.
1) Casca data ualewion r. 1799. w Izent - wiektości
w Siedmiogrodzie jest w lew. gab. starożytność w Wiedniu.
Kantaryje, Kollar i Mousen uważają je za Stowianiskie
napis na sty Wład Zapran.

2) pozostałości runiczne przywiezione przez T. Narbutta
Dieje nr. lit. 1835 T. I. jako chorągiew, publesse,
początki, monety (tytuł Lelewel pręczy) na pręczy
Mendoka podrocznik runami pisany (N. 10 tab. III)

1) Cybulski uważa iż joganistwo pruskie runiczne
kolewteń do 14. w roku w diej pierwszą przywieziono w roku
publował h. podrocznik runiczne, staro - runicki h. ualewion
i Trunisko - godki.

3) Napisy ruskie na kamieniach Altkonynskich
 walcione w jęz. 1855. r. ^(walcie 1856r.) a opisane w Gar. w.
 As. pom. 1856 N. 158. 161. u Lelewela Cisi
 badwochwalna. Pom. 1857 s. 77-81. - Bratelski A
 w Czasie 1858 N. 242-3.

Prinow o m. p. i. p. i. o. Drozewki (znawca)
 wstąpiła wstąpiła w Gar. w. X Pom 1856 N. 158.
 nastąpił Jn. Jmyborowski tawri N. 161
 Na kamieniu z figurą odryta Jmyborowski

Prowe sbir. Kbel.
 na koniku: Zbin, wojin brydan i knawoi.
 wst. Lelewela Zbraui wojanu Dni di nite na wojie

Charakter ruskie na kamieniach Altkonynskich
 nie może odgryć ruskie piśmiennictwo, także same
 jakże się znajduje u Mascha, protokół
 i Hagelowa, i ostatni na dozwodzi podobnie
 z potnocnemi ruskimi.

Prof Jan Kar. Wocel przy Unie Pragkim w r. 1850.
 odryta napis: Sir Dog. Odin, Wojin Lutuoi

Cybulski i. cypta, Kmet Prowe.
 Dni wojin s. l. na woj. Bohdan.
 Dni wojin s. l. na woj. Bohdan.
 Dni wojin s. l. na woj. Bohdan.

3) Charakter i odawia koielne w Toruniu mojos nie
 odrytane napisy, brane w ruskim. - glegskio - galki pismojmu Kuz

4) Wolański Tad: odryta napisy. pom. na. pob. 1843. Listy
 o starożytności dawianiskich. - Schrift Denkmäler 1850. ruskij
 napisy dawianiskie na wTouach i Sadyzi, i baje

5) Napis na kamieniu wykopany w Lublinie 1847 i na
 domu w Lublinie N. 16. nie jest odrytane i nie jest
 ruskim.

Dni wojin s. l. na woj. Bohdan. Kmet Prowe. Dni wojin s. l. na woj. Bohdan.

Runy składają się z lasek.

szabły I prostej, dwie; I małej prostej i dwóch ukośnych \ / lasek znamion. uniańwicie z I prostej szabki - i ukośnego znaku znamionowego.

formuje się u szabły dworeponif pochylte znamie: od

a) góry: ^{z góry na dół:} ↑ ↑ ⊥ ↓ ⊥

b) w środku: ↓ ⊥ a ↓ ⊥ n
zdwojone znamie w środku ≠ ≠ o.

c) ku górze wygięte

⤴ k̄ 4⤴ m

e) wygięte ku dółowi na sam dół

⤵ A n. h. N u. w
B ⊥ P h or

⤵ z dwóch znamion \ / ukośnych powstało:

⤵ potem ⤵ k̄

g z prostej linijki znamionowej I powstało

a) od góry 4 ⊥

b) w środku ↓ h̄

c) od góry podwojone P ≠

Znamie wspomniane, z upływem czasu zostało wygięte. Dla lepszego efektu tam gdzie nie mogło być dwójznanowici, przeciągnięto znamie wspomniane na długość słonek laski:

jakote ↓ na ≠
↓ na ×
↓ na †
↑ na ×

lub dla mowowagi dwojano kresz po drugiej stronie znamiat ↑ pisano ↑

ie tak stopniowano formowano runy, obaruzę się z runów hel- rinyjskich i z innych podobnych.

[Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly mirrored and difficult to decipher.]

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Warianty według
Liliengrona.

Porównanie runów z pismem gockim

z krótką runą wywodzącą się z runy pólnej i grubszego pisma.

Runy gockie
dunskie

	runy	gockie	
1 a	f	h	1
b.	B	b	B
c			↓ (mate)
g.	Y P	Γ	β
d.	P	d	ƒ
e.	Φ	E	†
ψ	Ƴ. E	F	ψ
ÿ			1
i	1	1	
ƿ	K.	* K	ƿ
l.	Γ	λ	λ
4	m.	ψ	ψ
n	1 X	N	1
† †	o.	E † n u v	†
p.	ψ F	Π	B B
h A	r.	R	R
s.	h	S	h
~~st~~ d.			1 †
t	†	T	1
h A u.		ψ	Π
ψ *	h.	h	*
q. qu.		u q q	ƿ Π (?) czy też P?
þ	th		
x			ƿ h
y			Π
z			↓ (mate)
ae			† †
oe			* †
oey			h

Powody dla których uważaję
Kamienie Mikoryńskie za
podrobione:

1. Co do rysunku. -

a) na jednym jest konik nasładowany w Świer
powida znalezionego w Zbrowu, z różnicą wazną
w rysunku. Na Powiatowidzie bowiem odnawienie nóg
występuje ptasko w jednej linii, co okazuje brak
nocy o rysunku, gdy na kamieniu mi-
koryńskim tylna noga jest rysunkowo odna-
sana w sposób jak drisioj wymaga tego
sztuki rysunkowa. Ten więc który konik spor-
wał, sporwał go według przepisów sztuki, na-
śladowuje atoli mierzabność rzeki.
b) co do rysunku na drugim kamieniu, jest
wyobrazony prowe. - Prawego nie mając w
Mascha - ale okazuje się on dopiero w stronie
Jideona Sponholza opisanym przez Patochiego
a kopiowanym przez Letweta. Lermana trzech
świadków protokolarnie udowodniły, że wio Spon-
holza jest przez fałszywy, bo że Sponholz
bożków fabrykował z pomocnikami i wieni
kumłował, nie wyjmując prawego. - Na kamień
mnie zaś wyobrazony jest prowe według fał-
szyfikatoru Sponholza z nader matą odniana.

2

Co do materiału.

Kamień na którym wyryte są runy, nie był
zakopany, ale był wrywany przez ludność a przynaj-
mniej leżał na powierzchni ziemi. Mimo
tego rysunek jest równy, nie naruszony, regularnie
i białe tak jakby wrong były robione.
po odryciu ich odnawia się

Przy odrywaniu rycin obrato nie być napisz
srodem klejem i czasem farbą dla oznaki starości.
Gdyby rysunek brzydki tyż lat egzystencyi
byłyby użytkownika zarówno na wstępie i retake
i same jak sama pomieszczenia. Działanie
czasu wywaroby skutki między innymi na
nadwerszenie liter pojedynczych które atoli
tak są świnie, że nawet jedna litera
zakładają na kant kamienia, nie jest nad-
wersioną. Skandynawowie mają pomniki
ryte w granicie, ale i tak odległej epoki
nie są odrytualne właśnie dla owej
starości i rozkładu pojedynczych liter.

3) Co do języka

Na kamieniu wyryto napis Prone. Jaki byłby
udowodniona że wyraz ten jest mylny.
Podobnie ztąd że ci którzy ci to pierwszy
Interwali z religijnem czytali
n ea w, co nie było napisywano obrato.
W. Skala wszędzie z religijnem prone
co później poprawiono. — Prone atoli
jest wyraz wprowadzony przez memów
Kronikarzy zamiast perun. Zatem gdyby
kamień był autentyczny, winno by na
nim stał napis perun. O Prone
najnowsze studia warto czytać w dziele
Hilferdynga o bałtyckich stawianach, bo
są podobne. Jest to filologiczne i do-
wódnie zdła Stawianów Mikucki
Kustor Bibl. Głównej Warszawskiej Jęz.

z najbliższych murowi starotawianiskich
języków, prandimowy i Townik i podług
tychże języków.

Do utwierdzenia ^{lub obalenia} tej opinii mojej, ośro-
dę materialny jeno przygotuj do

nie zrobiono
1) Protokolnego badania miejscowości
i wzniesienia wiadomości o osobach które
były przy wymierzeniu kamieni, o ich
osobistych kwalifikacjach w sposób jak
Lewerow wywodzi portretu biograficzne
Indringowe do Spontolow. Takie do-
badywanie nie prowadzi w obliwu nauki i
celem skonstruowania faktu wielkiej sta-
nauki dmiostoi, wkomu ubliżać nie
możę. Co, co w tym kierunku zrobił
Ant. Piutecki jest pracą dyktanta
per rądnę wagi dla nas.

nie zrobiono
2) Portozon na drodze filologii cypli i
z jakiego języka mogłyby odnieść się
nabroski w kamieniach rdawis, czy
mają podstawę filologiczną. Samo
agadywanie co pojedynczy tego wyraz
mały, będzie prócz gęz w ciuiz
puble i owe wyznaczenia Swir Stir
woin i tp. nie doprowadzą do niczego.

25/2 1869

W. Meilich

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Kwit

Na listých Renskich trydziści piąti listów
podpisany wyporządkowany od W. K. Bibliotekarskiego
Estrejckeras i urzędnic' je przed koncem roku
przyniesła

Wraciów 26 Lipca 1871

Adam Piwowarski

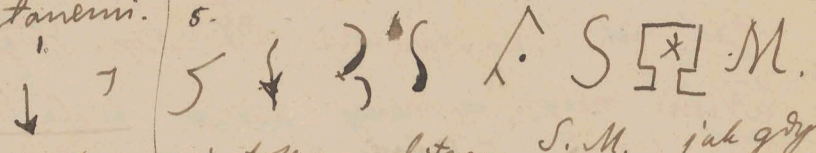

6) W Głosniku analeriono runy z runami, który r. 1723.
opisał Bayer Runy nie podobne do żadnego z piśm
znanych.

W Lublinie

1525 r.

Na jednym z domów (Dojmar) Teof
Zebrański runki nie mogły być od-
czytanemi. 5. 2. 5.

w którym widai tylko litery S. M. jak gdyby
cyfry porządkowe, i nadto niemi runków
nie z runami nie mających wspólnego.

Obrotne runy

W irbie biblioteki wielkoksiążej w Neu-
Strelitz pomiędzy wielu starożytnościami
analerionemi na meklemburskiej ziemi, a mianowicie
dużo nie mniejsze i większe brązy i brązy
Stewane, podobnie tablice, relief, i narzędzia,
op. upstrone piśmem runnym. Znajdują
nie tylko kamienie z napisami runnymi,
ale i z rycinami postaci ludzi i zwierząt.

Artyficy te runy napotykaną na urny o
stawimiskich drzewach.

Nie podobno w sztuce Niemców nie duchoz
wato się. Sztuka obrzędnie bóstw ukazuje
i robota jest droższą jakoby z dwóch przys-
tów, a nawet na jedynym bóstwach jest
potężnie roboty wytwornej z najprościej.
Droższe wyrobki brązy runnym, wskazyj
wskazyj w formie i technice.
Ale, iż wyrobki nie jakoby je kto inny robot
i w innych stolarach.

Jakoś drogą poznawity się te pomniki, do-
wiadujemy się z opowiadania Superintenden-
tenta i nadworn. karnodziej A. G. Mascha
z r. 1771. —

Die Götter dinst. Allerkfö-
mer der Oboliten aus
dem Tempel an Rhetra
am Tollener-See
Berlin w 1771
war z miedzią 66.
bóstw i narzędzi.

Masch zakupił następnie od Hempfla brzozi Spouholz
cowe, a cały zbiór 66 sztuk, Karat ~~Malarzowi~~ X^{re}
nadwornemu ~~Wogelm~~ olegno odmalowai. Porem

przygotowano drzeworyty do opisu wydanego
przez Mascha. W ówczesny czas owe Spouholzowe zostały do nabycia
gdy wikt nie chciał kupić, nabył je Masch już po r. 1771.
Masch wierzył najmocniej Spouholzom; Niejama historia
znalezienia pamiątek, nie dająca się już za jego urasów
spowodować ~~cała autentyczności~~, podwoiła wok staroży-
twa, i pewnie niemato wptynęła na ~~przemiany~~
jej wartość, i na targi ze Spouholzami.

Na figurach enai było nadtopienia i brzozi, Unions
z tego Masch iż w czasie pożaru ^(Rodigoway) (Retny) ^(brzozi) wystawioz
ne na ogień ^{nie było to wżosok.} nadtopity się. ^{Lotaryjskie były wżosok,}
~~z brzozi~~ Gdyby w czasie pożaru przysto do topienia
nie metalu, byłyby ^{stopy} stopity się całkowicie, gdyż wcałobni
byłyby wystawione na jednostajne działanie ognia, jak
to bywa przy ~~niejednolitym~~ działaniu ognia, ~~niejednolite~~
w budynkach drewnianych, nawiedzonych ~~pożarem~~
Pożogi wdaty ~~były~~ ze Swiętyni Retny, bo to nazwisko
powtarza się ^{niejednolite} na ~~batwankach~~. ~~Retny~~ ~~brzozi~~
wżosok r. 1150. a 1157. ~~regu~~ ~~Swiętyni~~ ~~były~~ ~~Helmolde~~
(Swiętyni) ~~to~~ ~~opisywali~~. ~~Ditmar~~ ~~brzozi~~ ~~brzozi~~
i ~~Adam~~ ~~Brzozi~~, ~~ostatni~~ ~~zwis~~ ~~głównego~~ ~~brzozi~~

Rodigastem

Amiema Masch że gdy ~~za~~ Ottona r. 955. niemiecy brzozi
ryli Swiętynię i emisuryli brzozi, Riadurowie (Re-
trijoyay) i Tollenowre ^(wyrobili) dla Swiętyni nowo odbudowanej
~~na~~ ~~brzozi~~ na podobieństwo dawnych.
Zdatw są napisy wandyjskie, gockie i greckie, widownie
prze ~~reniesansu~~ ~~całoroziema~~ ~~odeiwane~~.

według ~~twierdzeń~~ Spouholzów, ~~stwierdzenia~~ Helmolde, iż
ta ~~złotników~~ ~~przeiwie~~ ~~nie~~ ~~twierdzenia~~ Helmolde, iż
Stawianie nie wyrabiali ~~nigdy~~ Przewego (w Meldenburgu), ~~opowiada~~, iż nie wyrabiano
portali Przewego. ~~nigdy~~ ~~portali~~ ~~tego~~ ~~brzozi~~.

Niebawem bo r. 1772. występuje Prof. Thunmanna
Jan w Halli ~~poparty~~ ~~przez~~ D. Quosdringę, ~~przeiwie~~
Maschowi, a nie wdając się w ~~roztroznienie~~, byli
zabytki są podobione lub ~~nie~~, ~~wywołana~~, ~~ich~~ ~~całost~~

Masch i Henrich ze Otto
(Odem) Bremenski, Dit-
mar i Helmold, nie byli
w okolicach Prichwitz
nie byli.

ogólnikowo o jakiejś świątyni Stawiej Wendów, która
mogła być ^{zarówno katedra jak i} świątynia na Rugii.
Jeżure r. 1128. Otto Bambercki wybrał ^(jakiej gontynę) w Pomeranii
u Lutyków ^(Petrów) która później książę Lotaryusz saski czynił
ciągle za Elbę, wycięci, spalił - Była to murem owa
świątynia. ^{w Prichwitz} Na jej zgliszczach, wystawili Wendowie twierdzę
Prichwitz (Prichwitz). Zniszczyli oni jeżure ówczesną przedromaniczną,
wielką świątynię Brandeburgii i Meklenburgii.

Świątynia była ^{drewniana} gontyną ^{z muru} kęta stała
zwano ją gontyną. ^{Jeżure} nie budowali ni murem,
ni stawianiem. - Katedra nie miała fundamentów,
lecz opierała na rogach z drzewnych zwierząt.
Ditmar ^(nie z własnego widzenia, lecz) opowiada wstępu, iż obrazy katedry
Wendyjskich wyrzeźbane w ścianach, były robotą godną
podziwu. Była to rzeźba suycerska rzeźba, a nie odlewy
posągów metalowe.

Asa Anonim w życiu Ottona opisuje wendyjską świątynię.
Cytuje gontynę staty w Szwecji. Jedna arcy kunsztow-
wna. Rzeźba zewnętrzna i wewnętrzna, ptaki i zwierzęta wy-
pełniały występujące ze ścian i farby nieb nie przetrwały od
ognia i deszczu. W gontynach były staty i tawny, tam chowano
rogi bawole i narzynia do picia.
Jenny biograf Ottona Andrzej Opat opowiada o suycer-
skiej robotce posągów których rzeźbił dwa woty mogły
pomocą, opisuje jednak i murem stawianym
na tronach.

Te wiadomości kronikarskie świadectwa wytarowały Thunmanowi
Schlözerowi (1771) Buchholzowi (1773) i innymi do uwierzenia się
w wiarygodność pomników.

Masch sprzedał później zbiór bogatej katedry
w Ratzeburgu i tam zachowany w bibliotece.

W r. 1794. zjechał Jan Potocki do Meklenburgii. Za-
chwycił wieści o Gideon Sponholz wypożyczając
później kolekcji Mascha, na jeżure to obfity
zbiór starożytności w Nowej Brandeburgii.

Okazał mu Gideon swój zbiór z nadwyznają-
cą i nierównomierną skwapliwością. Oprócz wielu
wykopanych grobowców, znalazł tam 118 metalo-
wych brylantów, narzyn i orzeb, wrytko pokryte
napisaniami runicznymi.

Świadcząca że zbiór ten
mimo to nie jest
ze zbiorami Mascha

Minca i od 25. lat pisano ciągle o pierwzych zbiorach Sponholzow, nikt nie wiedział o drugich.

Potoki winae autentycznosci zbioru, przekroczył go, i wydał jego opis r. 1795.

Za potokiem wziętych w r. Schlotter Egenoff Bern Korytos nadany abibrom przez Płockiego sekretarza Jan Karla Mellembury - Strelitz do wykupienia zbioru Kattenturyckiego i drugiego Sponholzowego. Umieszczono je do w Kamku.

Flohenxseritz a Sponholz otrzymał serceg pensyę dorywotnia

W r. 1804. zbior ten przeniesiono do Prillwitz a następnie do biblioteki w Nowych Strelitzach

skorzystał, że jeniec, które Hagenow w r. 1804. opisał: imię dopiero Gideona uwolniona nas od pła zbioru rano stawian skich.

W r. 1805. Dobrowski Jan (o. 1815) za bierze na opowiadania, w których widać, że to zbior faktoryj

antentywności podejrzewał. Grimm M. W. pierwszy r. 1821. o rumach, byłym Obotryckie obywatel jako nie usługujące na swage.

Debitniej Jakob Grimm (o. 1825) now opowiada. Tworzą on swage, na to, że jwi od XVI w.

faktoryjano starożytności we Horech, handluje me- ni. Wła on z ust wiarygodnych, o serw Roz- stoccy urem więcej jswie wiedzą, że w ser- wtem i wieku, stotnik meklemburycki (Sponholz)

wynalazł i faktoryjował mite posagi bostw. Tak więc otrzeżenie r. 1751. o faktoryjnych stotnikach, idnie tradycyę aż do czasu J. Grinnona.

Fronillo r. 1806. Lyd. Rumohr. (1816) Arndt M. Fr. (1820) Fr. J. Mone (1822) idę za Masheim i Potoz- kim.

Dopiero Lewerow Konrad w r. 1825. zjechał do Nowych Strelitz, aby zbior podać pod naukowy wstior. - Swęgotowo rozpatryjąc je przekonał się, że cała obidwa Sponholzowe kolekcye są podrobione.

W r. 1805. Dobrowski Jan (o. 1815) za bierze na opowiadania, w których widać, że to zbior faktoryj

antentywności podejrzewał. Grimm M. W. pierwszy r. 1821. o rumach, byłym Obotryckie obywatel jako nie usługujące na swage.

Debitniej Jakob Grimm (o. 1825) now opowiada. Tworzą on swage, na to, że jwi od XVI w.

faktoryjano starożytności we Horech, handluje me- ni. Wła on z ust wiarygodnych, o serw Roz- stoccy urem więcej jswie wiedzą, że w ser- wtem i wieku, stotnik meklemburycki (Sponholz)

wynalazł i faktoryjował mite posagi bostw. Tak więc otrzeżenie r. 1751. o faktoryjnych stotnikach, idnie tradycyę aż do czasu J. Grinnona.

Kollekcyje te rozgatkowac mowia na 4. Odlewy
wydrzone technicz i stylem rowniez nie
innym.

- 2) Odlewy pełne
- 3) Małe figurki i tabliczki, widocznie późniejsze
a nawet swierze odlewy
- 4) Narzędzia brzo i ozdoby grubowciowe znajdujące popo-
licie w urnach. Ten ostatni dział jest niewątpliwie
starożytny, ale ten inny stanowczo od trzech piennych.

Co do 1 Odlewy wydrzone, są tylko w zbiorze Mascha. to jest
pienney fabrykacji. Odlew jest miedziaty, wiele tam widać wata miedziasta.
Dziwna uściana głowa wierzach z korpusami ludzki
głowy o drobnie zle, niezgrabnie. Ubiór, prosta kurtka
italiana, w jednym tylko widno kostium rzymski.
Na figurach, wypukło-rzeźby innego stylu, a rzymska
lub grecka, a przypominające wrostkami styl nowy.
Runy są Tutem rytowane, a kilka mniejszych wypukło

Co do 2^{ga} ^{odlewni} gatunku, ~~podobnie~~ są to odlewy pełne. - W piennym
zbiorze tj. Mascha są tylko narzędzia i narysunki, ~~nie~~
karty drugi ubiór opisany przez Potockiego sędzią nie
rodlewni pełnych. Narysunki ofiarne ze zbioru Mascha
zdumawione wtkowate z powodu tego odłania ich, a
widoornie nie z powodu ^{mniezanego} pożaru.
W drugim zbiorze, najczystszy jest postać stopowy,
Audegast. Proporcje wata drugiego zbioru są
lepsze. Runy są, bądź odlewane bądź wstawane, a nie
ryte. Resto bądź idq na koryz ^{przez siebie} (a technika ich lepsza).

Co do 3^{go} gatunku - jest on ztorony z figur pełnych, narysunków,
tabliczek z wypukło-rzeźbą. Są to przedmioty nie
śladowane według oryginalnych greckich i rzymskich,
wszystkie figury oryginalne odlewu z XVI w. Nie-
które z napisami. Greckimi.

Tabliczki falsyfikatów w zbiorze Mascha jest 14.
(fig. 19 do 22, 24, 26, 27, 29, 38, 40, - z wiekiem
XVI i XVII fig. 26. i 63. i Cartouche relief. 65, 66.)
Podobnie w zbiorze Potockiego są, na pierwszy raz
oka fabrykatami: Tab. 2. fig. 6. (Herkules z węzłem)
tab. 14. fig. 35. (głowa Janusa) tab. 22 fig. 17.
(Chrystus wprowadzeniem) tab. 29. fig. 106 do 111 (Klasyczne
antyki) fig. 105. (mewasta w niiderlandzkim zbiorze
z XVI w.) moneta starzej Faustyny i głowa

Tak więc dochodzenie dowiodło, że cały zbiór Potoskiego (z
wyjątkiem bezimiennych pamiątek z grobowców)
jest podrobiony. Co do tego nie ma między urzędnymi sporu, a nawet
J. Węgrski w liście do Starosty w Stowmielcu wyłożył i spisał między
to nie tylko zbiór Mascha, ~~sej pamiątki z grobowców~~ 1695.

rozmiar 1/2 wiotki do wó)

One, niemal nicomyślne, że iż ~~cały~~ zbiór jest podrobiony, więc grobowców pamiątek.

Owej delikatnej rdzy ani śladu,

(ostane z miedzianiny
cynku, ołowiu, cynku
miedzi i nieco srebra)

Patyna świradek najlepszy starożytny, nie jest starożytną;
jest kwasowa, sztuczna - a nie gładka nie powstała z
metalem. Bożki mają powierzchnię chropawą, w których
ogłania ich w formie piaskowej bez późniejszego
wypolerowania. Dla tego i patyna obsiada martwa,
bez połysku, - nie wżęnie dotata nie, gdzieś gdzie raz
ledwo wżęta nie, porażona, - tylko we fatdach i
kaptach dochowana naleriyae. Tak przynajmniej dowodzi L. Werow
Innowej co do patyny na zbiorze Mascha twierdzi L. Werow
idniecki, L. Werow aboli badał przez kilka tygodni te
zbiory z nierównie większą starannością, na jego zdaniu
ratem godzi nie więcej polegać. ~~zawieszona~~ dowodzi
co do nieautentyczności dowot patyny, ~~nie była~~ ~~nie była~~ ~~nie była~~

glowa

to kilka sztuk
opisał dotychczas
o patynie widać
rozmiar 1/2 wiotki
do wó)

Stwiernie zbija L. Werow i opowieść o uwaleniu takich
zbiorów Mascha w jednym niepcu i to jeszcze w runie
rzym kotle jest bajką, stwiernie tej dowodzi, że
popemie bożków, wynika nie z porianu Retry, lecz
z miedziotatowego ołowu. Ważne porianu, powstała
ziarnoty nie wrytho w proporcji pewnej, a otow
i cyna sypkiej nie osiągała, gdy na bożkach
nie ma tej proporcji. Są więc kawałkami sto-
pione do wzrostu, a blok nich kawałki nieustraszone,
nawet lekkie narzysy runów miedziotatowych.
W nowym, że braki i luki, powstały pierwiej
nieśli pisano na bożkach jak np na plecach Addegasta.
Dowodzi tego i wypolował liter, bo te odpowiadają zmię-
rat (igdy) w miarę zbliżyć nie do luki, lub zwrócić uwagę
odborca luk, jak np na figurze 8. 16. na talerach
ofiarnych. - Podrabiaw nie ustanawiać nie iż taki
rysunek głosek, stanowco radwiadury kiedyś porcin
ich autentyczności. Nigdzie bowiem nie idą niny nowie, lecz w jedynym miejscu
Gdyby zostały były to przedmioty w porianu nad-
topione, byłyby na nich same ślady porianowe,
czerwone węglemia, jako bywa na monetach i
innych przedmiotach miedzianych.

(niby władcy lasów) (u Helmolda Radgosty)
Jest napis borysira, Radegasta, tako Takiego bóstwa nie
było. Byli tyżo ludnie z Radgosty. Radgosty i Radgosty,
nie podobnie jak nie było Swiatowida, bo w najdawniej-
szych pomnikach stoi: Swieto-Wit (Wit, Swiatto - witiak
wypowiad.) (u Barbarossa r. 1170. Suentevit - u Saxona:
Swantovites.), ni westny Hilferdinga: Swantowit.

U Mascha jest boginy Podaga ma to być Pogoda,
Schwaixtix napisany pisownią niemiecką jest wzięty
z Lasickiego który z pisownią własną pisze Schwaix-
tix - to atoli tądzie nie nie enawy, bo to jest Litewskie.

Zwajgide (gwiazda, gwiazdunik.)

Wodhan napisane zamiast Wodan, Sieba zamiast
Sissa. - In Roman zamiast Rouan.

Na jednym z niemieckich pisany Misielaw, jest
w stori strelca sredniowiecznego. - Ternebog zamiast
Bernobog. - Augia własniwie Ruja (to jest Raj
czyli Ostrow) staj miasto Ruigard na Rugii jest
po prostu Raj-Grod, to jest mieszkanie Rajane, Raj-
jame.

Te ~~które~~ przelotnie ~~które~~ Perkunas czyli lettycki Perkun, lettycki, u stawian Perun
czyli piorun na Rugii Porewith u Helmolda Prowe
lub Prone (a to od Perkuna u Litowców zwartet zwany
perendant) (H) najwinięszy boriek u Stowian w Dajce, pojawia
się u Mascha z napisem: Perkun dewajste ne muskis
und man, co po polsku enawy Perkunie nie
uden we tynie. - Modlitwa, tej przelotnie Lasicki pisarz

z XVI w. w dziele: De diis samogitarum, ten ne
zmiana: Perkune dewajste ne muskis, Lasickiego
tekst jest niewierny, na bokku jeure niewiernej z
niego przebrzono zdanie, bo dnoiejsza Knytyka wyklar

zata i po litewsku mowi się: Perkune dewajste
ne muskis ant mano (lub unt mano, lub int namis)
Zatem modlitwa chłopów Scamickich (wypyt) jest
praw orobę nie enajęę Litewskiemu.

Albertus Studensis w konie stawianickiej obiedwie przyjmując
urwoy.

Drozdowski co do malowania drugiego kamienia ^{promiety} pisze miory
 to, jest: w drugi kamień ten malował między kamieniami woz
 i onem na fundamenta nowego spichlerza, że o nim nie
 był wiadomości, z powodu zbyt drogiej opłaty in-
 stratorcy władanej, za wiadomości o piernym kamieniu - Wymowa doli błaża, bo mógł wiado-
 mość, podał mi koniecznie w Górze Pomorskiej
 Drozdowski opowiada iż drugi kamień znalazł się na ^{możli i listownie umiadowić Towarz. Pomj. Wank pomorskie, widząc i dnie rapy i obwidła} ^{przaniżenie} ^{nie}
 nieduży (wiec nie pod dębem) od 200. kłobów od pierno-
 go kamienia ^{piernego kamienia}

Także podejrzanym jest opowieść Drozdowskiego co do zabycia
 kamienia z prorem, że szukano kamienia do fun-
 damentów, że J. Zurek przypomniał sobie, że w ogrodzie
 dworskim zakopano wielki kamień (kiedy i w jakim
 celu zakopywano) że pretens reklamym szukając go,
 natrafil na inny. Dobywszy zaś go, wrzucił go w
 r. Andr. Drozdowskiemu za edakty na korytko dla
 zbicia. Dowiedziawszy się o tem Drozdowski Piotr
 na wiosnę, poszedł obejrzeć to korytko (z kąd mu
 nie wzięta ta ciekawość do wyjątko kamienia), odmówił
 zaś rękopis i malarkę rysunek i litery. ^{nawet co do wymiaru obrotu rękopisu}
 Tem bardziej podejrzanym jest, że podobne rękopisy kamie-
 nie wydane, podpierane kamieniami innymi, a używające
 pod sobą popielnicę znajdującą się w tamtych okolicach
 par ber rysunków (np w Licharowie o osm mil od Mikosza
 w Kamieniu pod Górkami, w Rakowie pod Kłobkami, w Powszynie try, w Kotowicku) (+)
 (Mikosza) napisania więc starożytny rękopis do napisania
 popielnic, nie zaś do rumiowych napisów, które powier-
 chnię pisma rękopisaty się w rękopis. Ma to bowiem
 napisy i punkty, jeżeli kamień ma pojąć pod rękopis:-

Tak się rzecz ma z wykopaliskami w Mikos-
 zynie. Trudno przypisywać wiarę do opowiadań na słowo, gdyż nie ma. Ostrzeżeń w trzech punk-
 cie. Jak wiadomo z tego nie się zrobiono w celu
 jest nieodwołalne podjęcie. Tutaj tymczasem nie!
 sprawdzenia autentyczności podani Drozdowskiego Piotra,
 nie postarano się o wypracowanie tych osób, które
 wyportaty kamienie, nie zapytowano nawet Andrzeja
 Drozdowskiego, czy istotnie znalazł kamień w ogro-
 dzie i wzięto go na korytko? czy istotnie w r. 1856,
 budowano spichlerz i znalazł kamień. Drugi kamień,
 kto był świadkiem znalazł kamień i kto go dostarczył?
 Nie badano muratora, rycia i strumka P. Drozdowskiego, co przecież nie
 badano P. Wsijka któremu dołożył się kamień - co podał ani Drozdowskiego a którego
 (+) Empejond także granitowe mierniki i Nalutt w Litwie ^{do rymu porostawał i pnie} ^{miął okadai zernania, dostawca}
 To prawi

Na kamieniu dodane cztę kropki, nie są jak
 Cybulski musi, powtorzeniem kształta lecz
 mają mieć inne znaczenie o jakim powiem
 później. —

Na drugim kamieniu wyobrażony jest konik. Dzwone
 wów podobieństwo porządku jego, do konika na
 Świątobidnie z nad Xbruka. Konik atoli jest

rysunkiem na niekorupcji konika no mikorynńskiego. —
 Konik bowiem na istotne cechy starożytny, bez
 najmniejszej anatomici nakładony, nogi konia idą w

jednej linii, uszy także po jednej stronie sterzą —
 Tymczasem w mikorynńskim kamieniu wyryte są
 rysunkowo anatomicznie i uszy i nogi, szczególnie

noga tylna doskonale oddziela od podbrusza w
 sposób, jak tego wymaga szkota rysunkowa.

Nie jest to zatem już rysunek pierwotnego, dźwiękiego
 narodu, lecz rysunek niby nowożytny z uwar-
 niem niezgodności starożytnej. — Podobieństwo ~~zatem~~ przede-
 tych dwóch koników nadawa podjęciem,
 ze podobiać, brat wów z Świątobidna, tylko
 rysunek ulepiony pomimo wnie, wciętym po-
 mianem artysty cniem.

Tyle co do rysunku. Co się tyczy liter.

Teraz porównawat drobiargowo Cybulski, ale praca jego
 nie ma żadnej naukowej podtawy, nie ma zaś
 jej dla tego, że on (tak jak wreszcie jego
 poprzednicy) nigdy mikorynńskie porównywał to
 z rami Mascha, to (co jemu najniebezpieczniej)

z rami Protociego. — Gdy nie idą się ulegać wątpliwości, a
 przynajmniej jego wspaniałe, że cztę zbior Mascha jest rftorowany,

a przynajmniej (jak choć ^{Tatowioniejszy} Michał) jest on pro-
 dejranej wartości, gdy udowodnionem jest że sądownie z
 zbior Protociego a tym samym i Hagenowa, są

podobne przez Spruholza co udowodniono ³
 dozwolę, przeto nie godzi się obywateli od samych
 sprawy, porównywaniem przedmiotów ~~przebieg~~

przedmiotów, mających się udawać, i przedmiotami
podejrzane lub po prostu noszemi piśmno
smutwa - to wszelkie z takiego porównania
wyniczone wnioski, muszą być, bo uniemożliwiają podjęcie

Wobec pod rozpoznaniem runy mikołajskiej, po
wieloletnim zapoznaniu, że istnieje jakiś runy
przechwyt, a pamietał się istnieć tylko rodzina
oszustów Sponholców.

Runy mikołajskie powinny być porównywane
tylko z runami nieskalanej autentyczności,
z jedynymi jakie zna naukowość, to jest: z kandy-
nackimi, a porównywanie runy, przewidzianej
mieć na rasach, stąd, stąd, stąd formy
wieloletnich run, to jest: sztuka główna i trzy
uboczne istnie.

Co ponad to istnie dalej, nie
jest naszym, ale inną literą.

Biorąc za zasadę i porównywanie alfabetów
dunskie, szwedzkie, islandzkie i anglosaskie,
to które podaje Liliengrön i Balthasar to jest:
alfabety stale wzywane, wiodące, w na-
mierzonym prohem są tylko pięć znaków
znanych w pismach runicznych, to jest e anglos-
sackie (u Lelewela nie wiodące na jakiej zasadzie
podane za run stawiński na P.) literę M. M.
J. S. szwedzkie. Litera Q 8. liter, są za runi-
cznego znaczenia, jakieś dźwięki w kartach
R. potamanego, jakieś P. greckie, łacińskie L.
i t.d.

Na drugis Kamieniu jest litera U. z tych tylko

16. znajdujących się w alfabetach skandynewskich -
jakote: O. S. O. T. U. L. U. O. T. R. J. N. S.

U. M. S. Litera run jest łacińskie H. D. (ogólnie)
L. P. (greckie) i t.p. znów cechy runicznej

nie mają. - Układ np potamanego R. na

pięciu Kamieniu mającego szóstki i pięć
kres ukosnych, nie odpowiada zasadzie Sworenda
nie runów z mniejszą literą Kres, więc nie jest znakiem runicznym.

Znaczenia runów runy liter gdwie należałoby szukać jeżeli nie
u skandynewów i nie z epoki I i II wieku, epoki w której skandynewowie
rozwinęli się po stawińskim? O właściwym odwołaniu się do
epoki ani myśleć, bo jeśli z kres, to tylko od skandynewów przybyły runy. Skandynew
wznieć zaś nie dostrzegli się właściwych pomników. Na 8300. dotychczas kamieni
runicznych autentycznych, wszystkie sięgają epoki chrześcijaństwa. - Dawniejsze przypady.

Li jakie mogły widać
historji się do
stawińsk

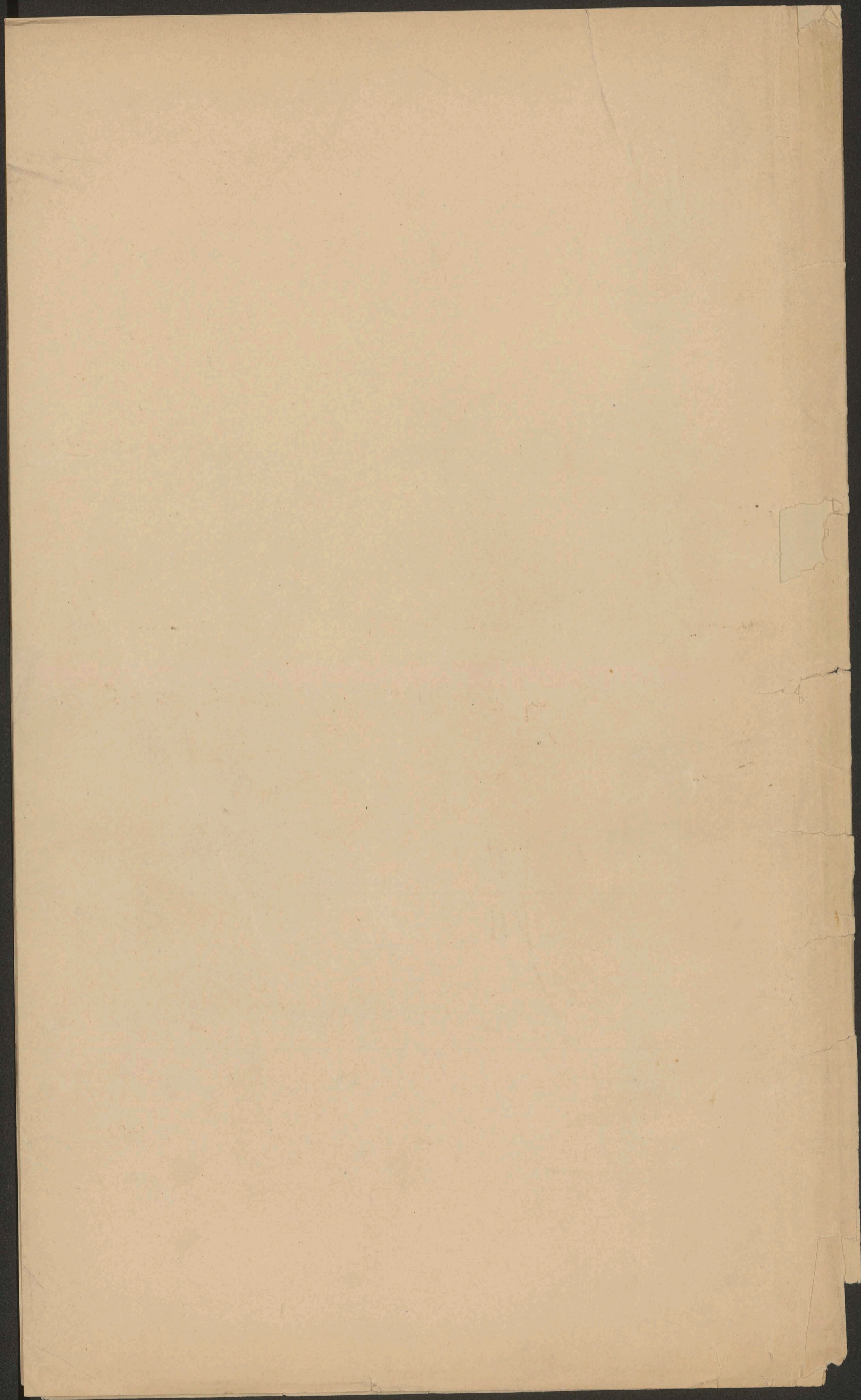

1865, ~~kolopis 1871~~
Pol, 1869-1872, 34x21 cm, K, 45, ^{nieopis} (trzy koch.)

Kunow Estreicher: Fragmenty wykładów
D Runach

- K. 1-9 Runy ~~II~~ (o wykładach i numerach) z tablicami i podobraniami na K. 7^{7, 8, 9}, ~~10~~ i do nich publikacji.
- ~~K. 10-11~~ ~~Historia~~ (składowa i brak tekstu w sty. K. 10a K)
- ~~K. 12~~ Runy I skomponowane (literatura, niektóre teksty i typy liter)
- K. 10-12. Runy skomponowane. ~~II~~ (z składowymi skomponowanymi 1-2)
- K. 13-18 Runy I skomponowane. (literatura, niektóre teksty i typy liter.)
- K. 19-20. Historie.
- K. 21-25 Obrotowe Runy.
- K. 26-27 Runy skomponowane. (składowa u. 1)
- K. 28-30 Runy skomponowane.
- K. 31-32 Powody dla których uważa się kamienie niekomponowane na podłożu.
- K. 33- Runy skomponowane (num. 1-7 i 16-22)

